

ΑΓΝΑΝΤΑ ΑΡΤΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄
Τριμηνιαίο όργανο
της Αδελφότητας
Αγναντιτών

Γραφεία: Σοφοκλέους 33 - 5ος όροφος - Τ.Κ. 10552 - Τηλ. - Fax: 210-3313.067 - Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2009, Αρ. Φύλλον 167 • www.agnanta.com.gr

Αίνος και σπονδή στο πνεύμα και τον πολιτισμό των
Τζουμέρκων το Βιβλίο του Χρ. Τούμπουρου:

«ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΓΝΑΝΤΩΝ, Ο Πνευματικός Φάρος των Τζουμέρκων»

ΕΚΔΟΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΓΝΑΝΤΩΝ, Αθήνα 2009

(Περιγραφή - Επιμέλεια δημοσίευσης: Χρήστος Αρ. Παπακίτσος)

Σε εκδήλωση μνημοσύνης και ευγνωμοσύνης εξελίχθηκε η παρουσίαση του βιβλίου του «ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΓΝΑΝΤΩΝ ο Πνευματικός Φάρος των Τζουμέρκων», του Αγναντινίτη Συγγραφέα Χρ. Α. Τούμπουρου, που έγινε την 11 Μαΐου 2009 στο Πνευματικό Κέντρο Ηπειρωτών στην Αθήνα. Οι αίνοι και η σπονδή προς το Γυμνάσιο Αγναντών που ναβλύζουν από τις σελίδες του βιβλίου, πλημμύρισαν μέσω των ομιλητών την αίθουσα και μεταρροήσαν το πνεύμα και τις ψυχές των εκατοντάδων προσκεκλημένων που παρακολούθησαν την εκδήλωση σαν ιεροφάντες, σαν μυσταγωγοί!

Η συμμετοχή ήταν πρωτοφανής. Ήταν εκεί όλα τα Τζουμέρκα, όλες οι γενιές των Τζουμερκιωτών που πήραν φως από τη λάμψη του Γυμνασίου και το αξιοποίησαν και το μεταλαμπάδευσαν. Η οργάνωση ήταν καταπληκτική. Είχαν φροντίσει γι' αυτή οι οργανωτές: Ο Δήμος Αγναντών, η Αδελφότητα Αγναντιτών της Αθήνας, η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Τζουμέρκων (ΙΛΕΤ) και ο Συγγραφέας. Τους αξίζει ο έπαινος.

Τίμησαν την εκδήλωση οι κ. κ. Δήμαρχος Αγναντών **Χρ. Χασιάκος**, Πρόεδρος της Πανεπαιρωτικής **Κ. Αλεξίου**, Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών **Χρ. Λαναράς**, Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών και δημοσιογράφος **Λευτ. Τζώκας**, Πρόεδροι Συλλόγων και Αδελφότητων της Περιφέρειας μας, ο Επίτιμος Γεν. Δ/

της και πάρα πολλοί φίλοι και συμπατριώτες μας.

Τον συντονισμό της εκδήλωσης είχε ο Πρόεδρος της ΙΛΕΤ κ. **Κ. Μαργώνης**, ο οποίος ανέγνωσε και θερμή συγχαρητήρια επιστολή του συντοπίτη μας Υφυπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. **Γ. Παπαγεωργίου**, ο οποίος δεν μπόρεσε να παρευρεθεί λόγω ανειλημμένων κυβερνητικών υποχρεώσεων.

Το βιβλίο παρουσίασαν οι κ. κ. **Χρήστος Αρ. Παπακίτσος** και ο Φιλολόγος **Νίκος Μέγας** (από το Μονολίθι), Δντής των Εκπαιδευτηρίων Γεϊτόνα. Περικοπές του βιβλίου ανέγνωσε η Φοιτήτρια Φιλολογίας **Μαρία Χ. Τούμπουρου**, κόρη του Συγγραφέα.

Χαιρέτησαν την εκδήλωση οι:

1. Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΓΝΑΝΤΩΝ κ. **ΧΡ. ΧΑΣΙΑΚΟΣ**

«Ο Δήμος Αγναντών τα τελευταία χρόνια προέβη στην έκδοση σημαντικών πονημάτων με πολιτιστικά, λαογραφικά και ιστορικά στοιχεία από το χώρο ευθύνης του Δήμου Αγναντών, αλλά και την ευρύτερη περιοχή των Τζουμέρκων.



Στιγμιότυπο από την κατάμεστη αίθουσα

Η πρώτη έκδοσή μας αφορούσε το βιβλίο του κ. Χρήστου Παπακίτσου με τίτλο: «Από την Τζουμερκιώτικη Λαλιά στη Λαϊκή μας Παράδοση». Εν συνεχεία εκδόθηκε το βιβλίο του κ. Μιχάλη Χάρου με τίτλο: «Τζουμερκιώτικο Δημοτικό Αντλαιοί». Ακολούθησαν οι εκδόσεις των βιβλίων: «Αγναντίτικα Λιχνίσματα» των κ. κ. Χαρίλαου Ζάχου και Χρίστου Τούμπουρου, «Το Γρακίδι, η πατρίδα μου» του κ. Ν. Λάμπρη και «Τζουμερκιώτικα Λαογραφικά» του κ. Δημήτρη Παππά. Σήμερα είμαστε εδώ για να σας παρουσιάσουμε την έκδοσή με Συνέχεια στη σελίδα 5

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Συγχαρητήρια στον Πρόεδρο του ΠΑΣ Γιάννινα συγχαίροντάς μας κ. Γεώργιο Ιω. Χριστοβασιλή που με την υπευθυνότητα και σοβαρότητα που τον διακρίνουν οργάνωσε άμoγα την ομάδα και κατάφερε να εξασφαλίσει, από τον Απρίλιο ακόμη, την άνοδό της στη Σούπερ Λιγκ.

Για τη νέα ποδοσφαιρική χρονιά του ευχόμαστε επιτυχίες, κάτι που άλλοστε εγγυώνται οι μεταγραφές που έχει πραγματοποιήσει μέχρι τώρα.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας τον συγχαίρει και τον ευχαριστεί για όλα.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΔΡΟΜΗ

ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΗΣ Ι.Λ.Ε.Τ. ΣΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ

Την 31 Μαΐου 2009 εγκαινιάστηκε και άρχισε να λειτουργεί στα Άγναντα το **Λαογραφικό Μουσείο** της ΙΛΕΤ. Η ιδρύση του ήταν ένας από τους σκοπούς που είχαν συμπεριληφθεί στο Καταστατικό της. Σχετικό ρεπορτάζ του Χρίστου Τούμπουρου από τα εγκαίνια δημοσιεύεται σε άλλη σελίδα της εφημερίδας μας.

Για την Ιστορία και μόνο, αξίζει να σημειωθούν και τα εξής:

Γράφει ο
Χρήστος Αρ. Παπακίτσος

Την πρόταση για την ίδρυση Λαογραφικού Μουσείου στα Άγναντα έκανε το Δεκέμβριο του 1979 στον υπογραφόμενο (Πρόεδρος τότε της Αδελφότητας Αγναντιτών και υπεύθυνος έκδοσης της εφημερίδας «Αγναντα Άρτας»), ο Αγναντινίτης κ. **Μιχ. Χάρος**, που τότε ήταν Γυμνασιάρχης της Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων. Η πρόταση υιοθετήθηκε από το ΔΣ τον ίδιο μήνα και η ίδρυση του Μουσείου εντάχθηκε στο πρόγραμμα δράσης της Αδελφότητας μας της περιόδου 1980-81. (Βλ. φύλλο 24 της εφημερίδας «Αγναντα Άρτας».)

Το Φεβρουάριο του 1980 ο κ. Μιχ. Χάρος, σε άρθρο στο 26 φύλλο της ίδιας εφημερίδας, συγκεκριμενοποιεί την πρότασή του, προσδιορίζει το συλλεκτικό υλικό, υποδεικνύει τον τρόπο συλλογής του και τονίζει την συναισθηματική, την ιστορική και την πολιτιστική αξία που θα έχει το Μουσείο για την περιοχή. Το άρθρο εκείνο είναι σήμερα επίκαιρο και αξιοποιήσιμο. Πολλά έχουν να ωφεληθούν οι υπεύθυνοι του Μουσείου, εάν το μελετήσουν με προσοχή. Δυστυχώς, η πρόταση εκείνη δεν είχε την τύχη που μερικοί προσδοκούσαμε, με αποτέλεσμα να μείνουμε πίσω τριάντα ολόκληρα χρόνια.

Πολύ προφητικά ήταν τα λόγια του κ. Μιχ. Χάρου, ο οποίος στην προτελευταία παράγραφο εκείνου του άρθρου, έγραφε: «Συμβαίνει σχεδόν πάντοτε, μια ιδέα, που ρίχνεται, περνάει ένα χρονικό διάστημα επώσεως και μένει εκεί, γιατί λόγω και αντιλογιών διακόπουν την επώασή της. Όταν η επικαιρότητα την αναζωογονήσει, χάνονται οι προϋποθέσεις υλοποίησής της. Εύχομαι να μη συμβεί αυτό και καθούν οι πολύ καλές προϋποθέσεις που υπάρχουν σήμερα».

Δυστυχώς, η ευκαιρία εκείνη χάθηκε, παρά τις άριστες προϋποθέσεις που είχαν εξασφαλιστεί. Το Υπουργείο Πολιτισμού θα αναλάμβανε τη δαπάνη διαρρύθμισης του χώρου που είχε υποσχεθεί η τότε Κοινότητα ότι θα παραχωρήσει και ο δημιουργός του Μουσείου κέρων ομοιομάτων Ιωαννίνων, καλλιτέχνης κ. Π. Βρέλλης, ύστερα από παράκληση του κ. Μιχ. Χάρου, είχε προσφερθεί να αναπαραστήσει, αφιλοκερδώς, παλιές χαρακτηριστικές φιγούρες Τζουμερκιωτών και διάφορα παλιά αντιπροσωπευτικά δείγματα της τοπικής λαϊκής μας τέχνης, που ήταν δυσχερέτα ή είχαν χαθεί.

Οι προσπάθειες για ίδρυση Λαογραφικού Μουσείου επαναλήφθηκαν το 1995 από την Αδελφότητα Αγναντιτών Ιωαννίνων, με πρωτοβουλία της τότε υπεύθυνης του Δ.Σ. για τα Πολιτιστικά, της ήδη Προέδρου της ίδιας Αδελφότητας και υπεύθυνης της ΙΛΕΤ για τη συλλογή λαογραφικού υλικού κ^α Βούλας Καπέλη-Γεωργονίκου. (Βλ. Εφημερίδα «Αγναντα Άρτας», φύλλο 23/112, 6^ο τριμήνιο 1995).

Παρά την επιμονή και τη ζέση της κ. Γεωργονίκου, οι τότε προσπάθειές της δε θρήκαν γόνιμο έδαφος και δεν καρποφόρησαν. Καρποφόρησαν όμως τώρα και το θαύμασμο αυτό έργο έμελλε να καταγραφεί, και δικαίως καταγράφηκε, στο ενεργητικό της ΙΛΕΤ. Σε όλους τους γνωστούς και άγνωστους συντελεστές του, αξίζει ένα μεγάλο ΜΠΡΑΒΟ!

Ευχόμαστε και ελπίζουμε ότι οι ανασχετικοί της όποιος προόδου «λόγοι και οι αντιλογιοί» τους οποίους, αν και εξόριζε στο αναφερόμενο παραπάνω άρθρο του ο κ. Μιχ. Χάρος τους ακούσαμε και μας κόσπισαν πολύ κατά το παρελθόν, δε θα ξαναβρούν «ελαίσια στόματα και ευήκοα ότια», για να κρατήσουν τριακονταετίες πίσω τον πρόοδο και τον πολιτισμό του τόπου μας.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΟΥ

• Το Σάββατο 08-08-2009, ώρα 10.00 π. μ. στην κεντρική πλατεία της «Παναγίας» Αγναντών θα γίνει συνέντευξη - συνέντευξη παλιών μαθητών του Γυμνασίου Αγναντών.

• Την Κυριακή 09-08-2009, ώρα 10.00 π. μ. θα γίνει στα Γουριανά του Δήμου Αγναντών, η επίσημη Γεν. Συνέλευση των Μελών της ΙΛΕΤ στην αίθουσα του Πολιτιστικού και Λαογραφικού Συλλόγου (Δημοτικό Σχολείο Γουριανών).



Διακρίνονται από αριστερά στο πάνελ οι: Νατ. Κατσούλης, Χρ. Χριστοδούλου, Ν. Μέγας, Κ. Μαργώνης, Χρ. Τούμπουρος, Χρ. Παπακίτσος

ντής της Βουλής των Ελλήνων **Ιωάννης Φλούδας**, οι δημοσιογράφοι κ. κ. **Μπάμπης Αρτινός**, **Ανδρέας Ρίζος**, **Σωκρ. Βασιλείου**, **Κων. Μπα-**



ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

Το Σάββατο 23-05-2009 στον Ιερό Ναό Αγίου Αθανασίου στο Ρέμα Χαλανδρίου, μέσα σε ένα περιβάλλον που θύμιζε το χωριό μας λόγω φυσικού πρασίνου και ιδιαίτερου ανθοστολισμού, κατάμεστο από συγγενείς, φίλους, συγχωριανούς και συναδέλφους η χωριανή μας Ευαγγελία Κων. Καπέλη, πρώην Γ. Γραμματέας στην Αδελφότητα μας και στην Ομοσπονδία Τζουμερκιωτών και μέλος της Π.Σ.Ε., παντρεύτηκε τον εκλεκτό της καρδιάς της, Δημήτριο Κων. Σκαμπαρδώνη, καταγόμενος από τον Καταράκτι. Μετά το γάμο ακολούθησε δυνατό Τζουμερκιώτικο γλέντι στο κοσμικό κέντρο "ΑΓΡΙΜΙΑ", του συγχωριανού μας, με ζωντανή ορχήστρα που έπαιξε και διασκεδάσε τους παραθρησκόμενους μέχρι το πρωί.

Τα στεφάνια αντάλλαξαν οι συγχωριανοί του γαμπρού, καταγόμενοι από τη Μηλιά Καταράκτι, Γεωργία και Βασίλης Γεωρ. Στασινοπούλας.

• Ο Ανδρέας Δημητράκοπουλος και η Μαρία Καπέλη παντρεύτηκαν το γιο τους Ιωάννη με τη Βαρβάρα Φουστέρη στις 23 Μαΐου στη Σαντορίνη.

Η Αδελφότητα εύχεται στους νεόνυμφους να ζήσουν.

• Στις 25 Απριλίου 2009 τέλεσαν τους γάμους τους ο Μιχαήλ Νιρογγίτης (γιος της Μαρίας Χρ. Σιαπάτη και του Βασίλη Νιρογγίτη) με την εκλεκτή της καρδιάς του Μαρία Καρβελά στον ι.ν. Εισόδια της Θεοτόκου στα Φύλλα Χαλκίδας.

• Την Παρασκευή 19 Ιουνίου 2009, στον Ιερό Ναό Αγίου Δημητρίου Κηφισιάς, τελέστηκε ο γάμος του Νικ. Χριστογιάννη τδου Χρύστου και της Αθηνάς Δημοσθένη Φλουδά με τη δεσποινίδα Γιολάντα Ηλιοπούλου (του Ηλία και της Κυριακής). Μετά το γάμο ακολούθησε τρικούβεργο γλέντι στο "Γκραντ Καβαλέρι" της Πάρνηθας.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Πέθανε στην Αθήνα στις 18 του Απριλίου η Ανδρονίκη Πριτσιβέλη σύζυγος του Βασίλειου Πριτσιβέλη το γένος Γ. Χριστογεωργάκη (Καφαντάρη) ετών 82.



Η κηδεία της έγινε στις 21 Απριλίου στην Αγ. Παρασκευή.

• Απεβίωσε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στις 21 Μαρτίου ο Ιωάννης Ν. Παπαδημητρίου, ετών 33.

• Απεβίωσε και κηδεύτη-

κε στις 15 Φεβρουαρίου στην Άρτα ο Κων/νος Α. Νάσιος.

• Απεβίωσε και κηδεύτηκε στις 20.5.09 στην Άρτα, ο Γιάννης Παπαγεωργίου, πατέρας του Υφυπουργού Υγείας κ. Γ. Παπαγεωργίου. Ο εκλιπών συμπατριώτης μας από τα Λεπανά, διετέλεσε Προϊστάμενος του ΤΤΤ Γραφείου Αγνάντων κατά τη δύσκολη διετία 1945-47 και ήταν ένας από τους καλύτερους και αξιοπρεπέστερους υπαλλήλους που πέρασαν από το χωριό μας. Συλλυπούμαστε βαθύτατα τους οικείους του.

• Απεβίωσε στα Ιωάννινα την 23-5-2009 και κηδεύτηκε εκεί την επομένη, η Δημητρώδα Β. Γεωργονίκου, το γένος Α. Χρόνη, από τη Γοργούσα Αγνάντων, ετών 87.

• Την 1.6.2009 απεβίωσε στην Πρέβεζα, σε ηλικία 93 ετών, η χήρα Ευαγγελή Λάμπρου Κοτσίνη. Και την επομένη 2.6.2009 κηδεύτηκε στην Άρτα, κοντά στο σύζυγό της Λάμπρο και την κόρη της Στυλιανή.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Ο Βασίλειος Πριτσιβέλης προσφέρει στην Αδελφότητα το ποσό των 50 ευρώ εις μνήμη της συζύγου του Ανδρονίκης ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Θερμά συχαρητήρια στον χωριανό μας κ. ΧΡΗΣΤΟ ΑΡ. ΠΑΠΑΚΙΤΣΟ, που εκλέχτηκε παμπήφει Α' Αντιπρόεδρος του Δ. Σ. της ΕΝΩΣΗΣ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ, της μεγαλύτερης πατριωτικής Οργάνωσης Ηπειρωτών Αττικής, που ενώνει περισσότερους από 30.000 συμπατριώτες μας.

Αν και είναι ο μόνος Αρτινός από τα 11 μέλη του Δ.Σ., είναι βέβαιο ότι η παρουσία του Νομού μας στην Ένωση θα είναι δημιουργική. Όλοι σχεδόν οι Ηπειρώτες της Αττικής που από χρόνια γνωρίζουν την προσφορά του στον τόπο μας, είναι βέβαιοι γι' αυτό. Εγώ σαν Αγναντίτης, είμαι και υπερήφανος.

Νίκος Αλαχανάκης
Επίτιμος Πρόεδρος
Αρτινών Αττικής
(Αγναντίτης εκ μπρός)

ΑΝΟΙΚΤΗ
ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Θέλουμε ως γονείς να ευχαριστήσουμε θερμά τους συγγενείς, φίλους, συγχωριανούς και συναδέλφους, ιδιαίτερα όλους όσους ήρθαν από επαρχία και παραβρέθηκαν την 23^η Μαΐου 2009 στο γάμο των παιδιών μας Ευαγγελίας και Δημήτρη Σκαμπαρδώνη. Να ευχαριστούμε μέσα από την καρδιά μας στους ελευθερούς στα δικά τους και στους γονείς να χαρούνε και να συνοδεύσουν τα παιδιά τους στις τόσο όμορφες και αξέχαστες στιγμές που ζήσαμε κι εμείς τις μέρες αυτές.
Αποστολία - Κων/νος
Γεωρ. Καπέλης

Ευχαριστούμε όλα τα μέλη και μη τα οποία μας δίνουν πληροφορίες και νέα από το χωριό είτε τηλεφωνικώς είτε μέσω fax είτε με επιστολές.

Στην αγαπημένη μου συμπεθέρα Δημητρώδα Βασ. Γεωργονίκου

Καλή μου κι αγαπημένη, πούζησες σαν την νεράίδα του παραμυθιού δίπλα στα καταγάργαρα νερά του Αράχθου, και το τοξωτό πέτρινο γεφύρι που στέκει ακόμα όρθιο, αρχαίο μνημείο, και πέρασμα των παιδικών μου χρόνων και τρυφερών μου αναμνήσεων.

Εσύ μας καλοδέχτηκες με το τσεμπερί στο κεφάλι και τις πλεξούδες πλεγμένες σφιχτά. Την μπροστοποδιά δεμένη και την ρόμπα με τα φιλιτσένια κουμπιά κουμπωμένη.

Ήσουν γυναίκα για σπίτι και από την αγκαλιά σου μέσα ξεπετάχτηκαν τρία καμάρια, που τα μεγάλωσες με ήθος και αγωγή. Κι ήταν τα αστερία τα δικά σου μα και όλου του κόσμου.

Γίναμε ένα, όταν η μοίρα μας έδεσε, και μόνο ο χάρος έκοψε στα δύο την αγάπη μας.

Αγκάλιασες τον Μήτσιο, τη Νίκη και την Πραξιθέα σα δικά σου παιδιά. Θυμάμαι σαν έγινε το προξενίο στον οντά του πέτρινου σπιτιού, που τα τραπέζια ήταν στρωμένα και ο Γεροδήμος με το μαγικό του κλαρίνο είχε κάτσει στην γωνία, ο πατέρας μου του δώσε παραγγελιά για το ζευγάρι «κείνο τ' αστερί το λαμπρό που πάει κόντα στην πούλια.....» κι εσύ κέρναγες το κρασί, με τον μαστραπά το γυάλινο κι ο συμπεθέρος - αυτός ο άγιος άνθρωπος - σκούπιζε με το άσπρο του μαντήλι τα συκνημένα του μάτια. Ήταν δάκρυα χαράς, που κρατάνε σαράντα χρόνια Κι έφτιαχνες κουλούρα στη γωνιά αφού την απίθωνες στην ξύλινη τάβλα δίπλα απ' το φρέσκο ξυνόγαλο που τόχες χτυπήσει στην μπουτινέλα πριν βγει ο ήλιος, έβαζες και παραδίπλα την πίτα την ανεβατή.

Κι ο κήπος φρεσκοσκαλισμένος σκέτο θερμοκήπιο με τις αγγουριές και τις βραγές με τις φασολιές δεμένες ψηλά στα καλάμια και στη ρίζα το νερό. Τα κολοκυθο-κίτρινα μαλόνια-στην

αράδα κάτω απ' τη βεράντα, και οι καρδές πάνω στο μεσάλι για να στεγνώσουν.

Οι μπάλες με το τριφύλλι στοιβαγμένες μες' την αποθήκη και στον γύρο χώρο για να ξεραθούν. Κι εσύ τα 'φτιαχνες όλα γιατί είχες βάλει σειρά και πρόγραμμα, και την ίδια σου την δύναμη την αντλούσες απ' την αγάπη που έπαιρνες και έδινες.

Τις Κυριακές και τις γιορτές προσκύναγες κι άναβες το κερί στους Αγίους Ταξιάρχες και το πανηγύρι γκύκλες στην Άγναντα ήσουν εκεί δίπλα στους αγαπημένους σου και συμμετείχες στην χαρά του χωριού όλου.

Πορεύτηκες μ' ολόρθο το κεφάλι, και με βαθιά την πίστη στο Θεό. Πέρασες τα καλά και δύσκολα αθόρυβα, και με μεγάλη υπομονή και σύνεση διδάσκοντας με το παράδειγμα σου.

Τις ευχές σου τις σκόρπαγες απλόχερα στους απογόνους σου. Κι όλοι τους σ' αγάπησαν και σε σεβάστηκαν. Κι έτσι αφού έκανες τον κύκλο σου - αποδήμησες στον Κύριο.

Ήρθα με τον Σπύρο για να σ' αποχαιρετήσω και σου έκανα κόκκινα γαρούφαλλα της κανέλας, γιατί τα 'χες και στη αυλή σου.

Και γύρω σου είχαν μαζευτεί συγγενείς, φίλοι και γνωστοί και από τις δύο φαμίλιες για να σε αποχαιρετήσουν για τελευταία φορά με μάτια βουρκωμένα και να σου πουν το « καλό ταξίδι » στην αιωνιότητα, γιατί όλοι σε αγαπούσαν.

Καλή μου και γλυκιά μου συμπεθέρα « καλό σου ταξίδι » θα κρατήσω από Σένα για πάντα τη ζωντανά σου για ζωή.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα, που σε σκέπασε!

Κατερίνα Πέτρου Κωστούλα - Μίχου
Άγιος Θωμάς - Πρέβεζας
23 Μαΐου 2009

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΑΛΕΞΑΚΟΥ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ.....	20	ΚΩΣΤΟΥΛΑ ΝΙΚΟΛΕΤΤΑ.....	20
ΑΓΟΡΟΣ Δ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ.....	20	ΚΩΣΤΑΝΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ.....	30
ΑΓΟΡΟΥ-ΣΕΡΒΕΤΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ.....	10	ΛΕΜΟΝΙΑ ΚΑΖΙΑΝΗ.....	20
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΚΩΣΤΑΣ.....	10	ΛΙΑΚΟΥ-ΑΓΟΡΟΥ ΕΙΡΗΝΗ.....	20
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ -ΤΑΤΣΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ.....	10	ΛΙΑΠΑΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.....	30
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.....	20	ΛΙΑΠΑΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.....	30
ΒΡΟΝΤΟΣ Α.ΓΕΩΡΓΙΟΣ.....	20	ΛΙΟΝΤΟΣ Δ.ΧΡΗΣΤΟΣ.....	15
ΒΡΟΝΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ Γ.....	100	ΜΕΤΗ ΒΗΣΣΑΡΙΑ.....	30
ΓΕΩΡΓΟΝΙΚΟΥ ΔΑΝΑΗ.....	50	ΜΠΑΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ.....	50
ΓΕΩΡΓΟΝΙΚΟΥ-ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ ΕΛΠΙΔΑ.....	10	ΜΠΑΡΜΠΟΥΤΗ-ΑΓΟΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ.....	20
ΠΑΝΝΑΚΗΣ ΣΠΥΡΟΣ.....	15	ΝΙΚΟΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.....	20
ΠΑΝΝΟΥΛΑ-ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ.....	50	ΝΙΚΟΛΟΥ-ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗ ΣΟΦΙΑ.....	30
ΔΗΜΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ.....	30	ΝΤΟΥΒΑΛΗΣ Χ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.....	30
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΘΩΜΑΣ.....	20	ΠΑΠΑΚΙΤΣΟΣ Ε.ΑΝΔΡΕΑΣ.....	50
ΖΑΡΑΓΚΑ ΧΡΥΣΟΥΛΑ.....	20	ΠΑΠΑΚΙΤΣΟΣ Ν.ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.....	20
ΖΑΡΑΓΚΑΣ Χ.ΙΩΑΝΝΗΣ.....	20	ΠΑΠΑΣ Χ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.....	10
ΖΑΧΟΥ-ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ.....	20	ΠΟΛΥΖΟΣ ΣΠΥΡΟΣ.....	20
ΖΙΑΒΡΑΣ Α.ΓΕΩΡΓΙΟΣ.....	50	ΡΙΖΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ.....	50
ΖΟΛΩΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.....	50	ΡΙΖΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.....	50
ΖΟΥΜΠΟΥΛΗ-ΧΑΣΑΛΕΥΡΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.....	20	ΣΤΑΜΟΥ-ΠΑΣΧΑΛΗ ΜΑΡΙΑ.....	20
ΘΑΝΑΣΗΣ Β.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.....	50	ΣΤΟΥΠΑ-ΑΥΓΕΡΗ ΓΕΩΡΓΙΑ.....	20
ΚΑΠΕΛΗ- ΤΣΙΤΣΙΚΑ ΕΛΕΝΗ.....	10	ΤΖΗΜΑ-ΔΗΜΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΙΑ.....	50
ΚΑΠΕΛΗ-ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ.....	20	ΤΟΥΜΠΟΥΡΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ.....	50
ΚΑΠΕΛΗΣ Γ.ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.....	20	ΤΟΥΜΠΟΥΡΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ.....	50
ΚΑΠΕΛΗΣ ΘΕΟΦ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ.....	50	ΤΣΑΚΤΣΙΡΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ.....	20
ΚΑΠΕΛΗΣ ΘΕΟΦΙΛΟΣ.....	30	ΤΣΑΚΤΣΙΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ.....	15
ΚΑΠΕΛΗΣ Κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.....	20	ΤΣΙΑΡΑΣ ΛΑΜΠΡΟΣ (ΙΕΡΕΑΣ).....	30
ΚΑΠΕΛΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ.....	50	ΤΣΙΜΠΕΡΗΣ ΗΛΙΑΣ.....	15
ΚΑΡΑΜΠΑΛΗΣ ΘΩΜΑΣ.....	10	ΤΣΙΤΣΙΚΑ ΔΗΜΗΤΡΑ.....	20
ΚΡΑΒΒΑΡΗ-ΜΑΝΤΖΑΡΗ ΙΩΑΝΝΑ.....	20	ΤΣΙΤΣΙΚΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.....	50
ΚΟΛΟΒΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ.....	20	ΤΣΙΩΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ.....	50
ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ.....	30	ΦΡΑΓΚΟΣ ΟΔΥΣΣΕΑΣ.....	50
ΚΡΑΒΒΑΡΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ.....	30	ΦΡΑΓΚΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ.....	20
ΚΡΕΠΟΥΝΗ ΑΝΤΙΓΟΝΗ.....	30	ΧΑΜΠΙΠΗΣ Χ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.....	20
ΚΡΕΠΟΥΝΗ ΔΗΜΗΤΡΑ.....	50	ΧΑΡΑΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ.....	15
ΚΩΝΣΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.....	20	ΧΑΣΑΛΕΥΡΗΣ ΜΙΧΑΗΛ.....	10
ΚΩΣΤΑ ΑΝΘΟΥΛΑ.....	20	ΧΑΣΑΛΕΥΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.....	30
ΚΩΣΤΑΣ Κ.ΙΩΑΝΝΗΣ.....	15		



Τηλ. - Fax: 22650 41663 - Κιν.: 6977 483759
www.galaxidi.gr - www.fokidanet.gr

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ
ΔΩΜΑΤΙΑ

Roiki

το συγχωριανό μας
Θεόδωρο Νικ. Πριτσιβέλη
10 δωμάτια Α' κατηγορίας
στην πλαγιά Ροίκι με υπέροχη θέα.
Θαυμάστε το γραφικό Γαλαξίδι
με φόντο την Ιτέα και τους Δελφούς

Κλιματισμός - Ψυγείο - TV -
Ατομικό λουτρό

Το ενδιαφέρον με το οποίο το πολυπληθές ακροατήριο παρακολούθησε την 11-5-2009 την παρουσίαση του βιβλίου «*Το Γυμνάσιο Αγνάντων, ο Πνευματικός Φάρος των Τζουμερκών*» του κ. Χρ. Τούμπουρου, έδειξε το μέγεθος της προσφοράς του Γυμνασίου στην καλλιέργεια του πνεύματος και του ήθους των Τζουμερκιωτών. Οι Τζουμερκιώτες όλων των ηλικιών και οι πολλοί φίλοι που πλημμύρισαν τη μεγάλη αίθουσα της «Πανηπειρωτικής», θυμήθηκαν ή άκουσαν και έμαθαν πολλά για την προσφορά του Γυμνασίου μας, και θαύμασαν! Δεν ήταν μόνο πνευματική και ηθική η προσφορά του. Ήταν και πατριωτική και κοινωνική, γεμάτη ανθρωπιά και συναντίληψη. Ήταν ζυμωτήριο της ενιαίας τζουμερκιώτικης αντίληψης και συνείδησης, αλλά και του ξεχωριστού τζουμερκιώτικου πολιτισμού που μας διακρίνει.

Σημειώνω τη σωστή οργάνωση και την ομαλή εξέλιξη της παραπάνω εκδήλωσης. Την εγγυάτο, άλλωστε, η εμπειρία, η σοβαρότητα και η υπευθυνότητα του Συντονιστή κ. **Κώστα Μαργώνη** (Πρόεδρος Ι.Λ.Ε.Τ.). Η συνέπεια ως προς την ώρα έναρξης της εκδήλωσης (σπάνιο φαινόμενο στις μέρες μας!), η απόλυτη τάξη, η προσοχή και το ενδιαφέρον του πολυπληθούς ακροατηρίου, επιβεβαίωσαν το υψηλό επίπεδο της ευγένειας και του πολιτισμού των Τζουμερκιωτών.

Ακούγοντας στις 23-4-2009 μια τηλεοπτική εκπομπή για τα έξι καθαρότερα ποτάμια της Ελλάδος, μάταια περίμενα να ακούσω μέσα σ' αυτά και τον Άρπα-



Βλέπω, ακούω, σχολιάζω



χθο. Καθαρότατο τον είχαμε γνωρίσει εμείς οι παλιότεροι. Δε περίσσευαν τότε αποφάγια, δεν είχαμε πλαστικές σακούλες και απορρυπαντικά για να ...ρυπάνουμε μ' αυτά τα τρεχούμενα νερά του. Η πικρία μου αμβλύθηκε κάπως, μόλις άκουσα ότι στις πρώτες θέσεις των καθαρότερων ποταμών βρίσκονται τα γειτονικά μας ποτάμια, Αώος, Βοϊδομάτης, Ασπροπόταμος. Κάτι ήξερε ο λαός μας που, από παλιά, έλεγε ότι: «*όποιοι αποπατεί στη θάλασσα, το βρίσκει στο αλάτι*». Και όποιοι εκ συστήματος «αποπατούν» στη στεριά και όπου νά 'ναι, σαν αρχαίοι Κλαζομένιοι, το βρίσκουν στα τρεχούμενα νερά και στα... «ζιζρόνια»!...

Και δεν εννοώ, βέβαια, το τυχαίο και δυσδιάκριτο κουτσούλημα του κόκκυγα, του μονήρους και απόκοσμου πουλιού, που κοινώς λέγεται κούκκος. Αυτό πιθανόν να το αντιληφθείς, μόνο αν συμπέσει με το εποχικό και μονότονο «κουκουκιάλμα» του, με το οποίο, όντας κούκκος, νομίζει ότι μόνος του μας φέρνει την Άνοιξη!... Φαίνεται πως το αρνησκόσιο αυτό πουλί καταλαβαίνει, εξ ενστίκτου, ότι κανένας δε θα το έβλεπε, δε θα το γνώριζε και δε θα το χαμπάριζε, εάν δεν «εκόκκυζε».

Το διάβασα και το συσχετίζω: «*Η ένταση της ενόχλησης καταδεικνύει και το μέγεθος της ενοχής*». Μάλλον αποτελεί λόγια παράφραση της λαϊκής παροιμίας: «*όποιοι έχει τη μύγα μυγιάζεται*».

Παρακολούθώντας τον τελευταίο καιρό τις προσπάθειες που γίνονται για τη θεραπεία του κακοφορμισμένου κοινωνικού αποστήματος της διαφθοράς, θυμήθηκα τη ρήση: «*ουδέν κακόν αμιγές καλού*». Τα ζιζάνια της ανομίας, της λαθροχειρίας, της λοβιτούρας και του ρουσφετιού ευδοκμούν από παλιά στο «περιβόλι» της κοινωνίας μας. Τα «διαβολολούδουδα» αυτά, έκαναν πως δεν τα γνώριζαν οι παλιότεροι περιβολάηδες. Χρόνια τα φρόντιζαν και, παράλληλα, τα έδιναν και σ' εμάς να τα μυρίσουμε, μέχρι που αριονιστήκαμε, παραλογίσαμε και πιστέψαμε στη διαβεβαίωσή τους ότι τα πάντα μπορούμε να τα μυρίζουμε. Ήταν η εποχή που μας έλεγαν ότι τα πάντα μπορούμε να κάνουμε, «*τα πάντα γίνονται*» ατιμωρητί!...

Ευτυχώς, αυτή η αλλοπρόσαλλη πεποίθηση άρχισε να κλονίζεται. «*Ο φόβος που φυλάει τα έρμα*» επανέρχεται και φαίνεται να αποδίδει, έστω κι αν ο νόμος κρατάει ακόμα κρυμμένη τη ρομφαία του. Όσο νωρίτερα τη δείξει και όσο πιο σκληρά την κατεβάσει στα κεφάλια των υπαίτιων της κοινωνικής εξαχρείωσης, τόσο το καλύτερο. Παρήγορη, πάντως, είναι η ένδειξη ότι οι εποχές που γεννούν «*Λερναίες Υδρες*», γεννούν και τον «*Ηρακλή*» τους.

Μερικοί πολύ καλοί φίλοι μου, όταν διαβάζουν σε τούτη τη σελίδα κάποιο οξύ σχόλιο, μου τηλεφωνούν και μου λένε: «*κάτσε σ' τ' αυγά σου!*...». Εκτιμώ το ενδιαφέρον τους και, ειλικρινά, τους ευχαριστώ. Όμως, η κλώσσα στη φωλιά της κάνει καλά τη δουλειά της εάν, όπως λένε οι ειδι-

κοί, μετακινείται 54-55 φορές το 24ωρο. Έτσι αλλάζει και τη θέση των αυγών και, φέροντας τα επάνω κάτω, τα επωάζει από όλες τους τις πλευρές. Αν καθόταν ακίνητη, τα αυγά θα κλούβιαζαν και αντί για κλωσσόπουλα, βρωμιά θα βγα-

ζαν. Και εμείς, την τεμπέλα κλώσσα που, λόγω κοφοβίας, θα λούφαζε και μονίμως δε θα 'κανε τη δουλειά της, θα της κόβαμε το λαρύγγι, θα τη ζεματάγαμε, θα την ξεπουπουλιάζαμε και θα την κρεμούσαμε στο παλούκι να την φάνε τα άγρια του δάσους και του ουρανού, γιατί τα ήμερα σκυλιά δε θα τη «γλώσσιαζαν»!...

Μερικοί άλλοι, λιγότεροι αυτοί, αλλά πιο «θεωρητικοί», με χαρακτηρίζουν πολυπράγμονα. Γράφω, λένε, στην εφημερίδα μας και παίρνω θέση επάνω σε διάφορα θέματα, ενώ δεν είμαι ειδικός. Πράγματι, έτσι είναι - δεν είμαι ειδικός. Ντιλετάντης (= ερασιτέχνης) είμαι. Νιώθω όμως καλύτερα από ότι θα ένιωθα εάν π. χ. ήμουν ειδικός μόνο στο μαγειρέμα του γίδινου πατσά ή μόνο της «μπαλτσάρας»! Αγγοούν όμως οι «ειδικοί», που ξέρουν μόνο να επικρίνουν, ότι η εφημερίδα μας, ύστερα από 32 χρόνια ζωής, έγινε και απαιτητική, και λιχουδιάρα! Της αρέσουν οι ποικιλίες και οι σύγχρονες οσμές και γεύσεις. Ωσπου να ξεθαρρέψουν οι «σεφ» και, ως τότε, να μην «πεθάνουν της πείνας» οι αναγνώστες της εφημερίδας μας, περιμένοντας τα δικά τους ειδικά και ευωδιαστά «εδέσματα», προσπαθούν κάποιοι να καλύψουν την ελλειψη, έστω και με ανοσιές. Πάντως, όσο νόστιμα και νά 'ναι τα μαγειρέματα των

ειδικών, εάν και εφόσον τα τρώνε κρυφά και μόνοι τους, ντιπ δε μας μέλει. Ας αυτοευφραίνονται και ας αυτοθαυμάζονται. Η εφημερίδα μας, ευτυχώς, τη «βράζει» μ' ό,τι βράζει στο κακκάβι της, που φαίνεται ότι αρέσει σε πολλούς.

Στον καιρό που ζούμε, όλο αστεία πράγματα ακούμε!... Μέχρι και κουβέντα έγινε στα ΜΜΕ για πρόσληψη στην Αστυνομία και αλλοδαπών για να ελέγχουν, λένε, τους μοιοθενείς τους!... Αλήθεια, πόσοι Έλληνες υπηρετούσαν π.χ. στην Αστυνομία της Γερμανίας, όταν εμείς ήμασταν εκεί νόμιμα μετανάστες; Ε, δεν είμαστε καλά... Φαίνεται πως η κοινωνία μας, «*πήρε και το χάν(ε)ν*».

Οι Ευρωεκλογές τελείωσαν! Και τώρα τι θα γίνουμε χωρίς «βαρβάρους» και «πράσινους παπαγάλους»; Οι εκλογές αυτές, μου θύμισαν το «ενδιαφέρον» που έδειχνε κατά τις βουλευτικές εκλογές του 1961 ο σπιτινοκυκώρης του σπητι Χίο, στην πόλη όπου τότε εργαζόμουν. Το συμπαθές εκείνο γεροντάκι χτυπούσε κάθε μια ώρα την πόρτα μου (είχα τότε ραδιόφωνο!), όχι για να του πω τα γενικά αποτελέσματα, αλλά για να μάθει τι ψήφισαν σε ένα χωριό της Ναυπάκτου, απ' όπου καταγόταν. Και όταν τον ρώτησα: «*Μπαρμπα-Θωμά, γιατί ρωτάς μόνο για το χωριό σου και όχι για τα γενικά αποτελέσματα*», μου απήντησε: «*Εμένα δε με νοιάζει τι ψήφισαν οι άλλοι και ποιος θα βγει - εγώ θέλω να μάθω τι ψήφισαν οι χωριανοί μου, για να δω μήπως βγήκα απ' το μαντρί*». Το ίδιο κάνουμε τώρα όλοι, σχεδόν, οι Έλληνες! Καθόλου δε μας νοιάζει τι ψηφίζει η Ευρώπη στο σύνολό της, μολονότι αυτή, κυρίως, καθορίζει τις τύχες μας. Και όμως λέμε ότι είμαστε Ευρωπαίοι. Τρομάρα μας!...

ΤΕΧΝΗΤΗ ΦΥΤΕΙΑ ΕΛΑΤΩΝ ΣΤΡΑΝΑ ΑΓΝΑΝΤΩΝ



**ΤΩΡΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ
ΝΑ ΑΠΟΚΤΗΣΟΥΝ
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΑ ΕΛΑΤΑ**

**ΠΛΗΡΟΦ.: ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΑΓΝΑΝΤΑ ΑΡΤΑΣ
ΤΗΛ.: 26850-31235 & 31445
ΚΙΝ.: 6974-323898**

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΓΝΑΝΤΙΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

Γραφ. Σοφοκλέους 33
Τ.Κ. 105 52 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. - Fax: 210-3313067
www.agnanta.com.gr

E-mail:
info@agnanta.com.gr

Εκδότης:

Χρήστος Γ. Χριστοδούλου
Πρόεδρος της Αδελφότητας

Κωδικός: 3734

**Υπεύθυνος
τυπογραφείου:**

ΑΦΟΙ ΖΟΥΜΠΟΥΛΗ Ο.Ε.

Γεραίνου 7 - 2ος όροφος
Τηλ. - Fax: 210-52.38.107
E-mail: costasz@yahoo.gr



Το καλοκαίρι ήρθε και η Άγναντα θα γεμίσει πάλι από νεο-
λαία, θα φύγουμε από τα θρανία, τις σχολές, τις δουλειές και τις
πόλεις και θα πάμε να ... αράξουμε στο χωριό μας!
Δεν θα έχουμε πια τη μουρμούρα των δικών μας «πού πας»,
«τι κάνεις», «με ποίον θα είσαι», «τι ώρα θα γυρίσεις» !!!
Ραντεβού λοιπόν για πολύ «κους κους» και παρεούλα στο καφέ
«ΑΓΝΑΝΤΙ», στο στέκι της νεολαίας και όχι μόνο, ακούγοντας
επιλεκτά μουσική και απολαμβάνοντας κρύο καφέ, λατταριστά
παγωτά, δροσερά αναψυκτικά και ποτά.
**Καλοκαίρι 2009
Η Νεολαία Αγνάντων**

ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ-ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

«ΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ»

Έδρα: Άγναντα Άρτας, Τ.Κ. 470.43

www.agnanta.org.gr

e-mail: info@agnanta.org.gr

Άγναντα, Ιούνιος 2009

Αρ. πρωτ. 79

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ιστοσελίδα: Η απόφασή μας να δημιουργήσουμε την ιστοσελίδα του Συλλόγου μας, υλοποιήθηκε. Μέσα από αυτή, κάθε επισκέπτης του ιστοχώρου μπορεί να πληροφορηθεί ιστορικά και γεωγραφικά στοιχεία για το χωριό μας, λεπτομέρειες για την πρόσβαση σ' αυτό, στοιχεία όλων των Αγγαντιτικών Συλλόγων, τα καταστήματα του χωριού μας με τα τηλέφωνα τους, τις δραστηριότητες που μπορεί ο επισκέπτης να αναπτύξει στο χωριό μας και στην ευρύτερη περιοχή, πληροφορίες για τη διαμονή του και φυσικά πολλές φωτογραφίες με τις φυσικές ομορφιές του χωριού μας. Τη δημιουργία της ιστοσελίδας έκανε και πρόσφερε δωρεάν στο Σύλλογο ο Αριστέλης-Γιώργος Κ. Παπακίτσος. Το Δ.Σ. θερμά τον ευχαριστεί και του εύχεται καλή επαγγελματική σταδιοδρομία.

Εκδρομή: Στις 4 και 5 Μάη ο Σύλλογος πραγματοποίησε διήμερη εκδρομή στην Αριδαία Έδεσσας. Ένα, σχεδόν γεμάτο, λεωφορείο ξεκίνησε από το χωριό και με ενδιάμεσους σταθμούς, για καφέ, για ξενάγηση, για φαγητό, κατέληξε στην Αριδαία. Στην Έδεσσα υποδέχτηκε με πολλή αγάπη τους εκδρομείς ο χωριανός μας κ. Δημ. Κ. Γκουβάς που ανέλαβε και την ξενάγησή τους στην πόλη. Τον ευχαριστούμε και εμείς πολύ. Την άλλη μέρα οι εκδρομείς επισκέφτηκαν τα Λουτρά στο χωριό Λουτράκι και αρκετοί από αυτούς έκαναν και το ιαματικό τους μπάνιο. Το απόγευμα έφτασαν στο χωριό καταευχαριστημένοι και έτοιμοι για την επόμενη μονοήμερη εκδρομή στην Κέρκυρα.

Προσάκνυμα στον Άγ. Συριζώνα Κέρκυρας

Στις 4 Ιουνίου, πραγματοποιήθηκε ημερήσια εκδρομή στην Κέρκυρα. Η συμμετοχή ήταν αθρόα. Δύο λεωφορεία, το ένα μεγάλο και το άλλο λίγο μικρότερο, ασφυστικά γεμάτα ξεκίνησαν πρωί-πρωί. Η διαδρομή εύκολη αλλά χρονοβόρα. Άγναντα - Ηγουμενίτσα - Κέρκυρα και επιστροφή πάνω από οκτώ ώρες. Αν σ' αυτό το χρόνο προσθέσει κανείς το μεσημεριανό φαγητό και το Προσάκνυμα στον Άγιο Συριζώνα, απέμεινε πολύ λίγος χρόνος για την επίσκεψη άλλων χώρων, όπως είς προγραμματίζεται. Δεν αποφύγαμε και το λάθος διαδρομής που και αυτο στέρησε από τον ελάχιστο εναπομείναντα χρόνο. Μάθαμε όμως ότι εκδρομές μακρινές και κυρίως αυτές που απαιτείται η χρήση δυο μεταφορικών μέσων (π.χ. λεωφορείο, πλοίο) πρέπει να είναι διήμερες. Αν εξαιρέσει κανείς το πειστικό του χρόνου και την κούραση, κατά τα άλλα περάσαμε καλά. Γίναμε όλοι ένα, όλοι μια οικογένεια, συνφάγαμε, φωτογραφηθήκαμε, είπαμε πολλά αστεία και ανέκδοτα, γελάσαμε, ήπιαμε και το τσιπουράκι μας. Το εγχείρημα θα το επαναλάβουμε.

Αναμεταδότης ET3: Στις

15/1/2009, απευθύναμε έγγραφο στην ET3, το οποίο κοινοποιήσαμε στο Νομάρχη Άρτας και στο Δήμαρχο Αγνάντων, με το οποίο ζητούσαμε την εγκατάσταση στο χώρο που υπάρχουν οι άλλοι αναμεταδότες (παλιός Άγιος Χριστόφορος) αναμεταδότη του καναλιού της ET3. Παράλληλα επικοινωνήσαμε εναερίως με τηλεφωνικά με τον αρμόδιο Δ/ντή στη Θεσσαλονίκη για την επίσηυση των ενεργειών του. Ο Δ/ντής είδε το θέμα με κατανόηση και το Φεβρουάριο επικοινωνήσαμε με το Δήμαρχο για την κατασκευή οικίσκου προς τοποθέτηση του αναμεταδότη. Από τον περασμένο Απρίλιο ο αναμεταδότης εγκαταστάθηκε στους ήδη υπάρχοντες οικίσκους, μέχρι να γίνει άλλη και έτσι το χωριό μας, αλλά και η ευρύτερη περιοχή, έχει πλέον λήψη του σήματος της ET3.

Ανακύκλωση ηλεκτρικών σπιντών (ΑΦΗΣ): Στην είσοδο του Δημοτικού τοποθετήσαμε δοχείο συλλογής φορτών ηλεκτρικών σπιντών. Από εδώ και μετά ως φροντίσουμε όλοι καμιά σπίντα-μπιαρίνα ρολογιών, φακών, ραδιοφώνων κλπ, να μην πετιέται στα σκουπίδια, στο χωράφι ή στο λόγγο. Όλες εκεί, στο δοχείο. Όσο γρηγορότερα γεμίσει, τόσο περισσότερο θα έχουμε προστατεύσει το πολύ επιβαρυνόμενο περιβάλλον.

Σύλλογος Καθαβρυτινών Πάτρων: Το Μάρτιο ο Πρόεδρος του Συλλόγου Καθαβρυτινών κ. Φραντζής Αθ., επικοινωνήσε μαζί μας και μας ενημέρωσε ότι μέλη και χορευτικά τμήματα του Συλλόγου, θα επισκεφτούν το χωριό μας στις αρχές του Απριλίου. Μας πρότεινε, συναποφασίσαμε και διοργανώσαμε, υπό την αιγίδα του Δήμου Αγνάντων, στις 5 Απριλίου, πολιτιστική εκδήλωση κατά την οποία τα χορευτικά τμήματα του Συλλόγου με τις παραδοσιακές στολές χόρεψαν παραδοσιακά Δημοτικά τραγούδια. Η εκδήλωση ήταν επιτυχημένη και πρωτόγνωρη για το χωριό μας. Προσφωνήσεις απύθηναν ο Δήμαρχος κ. Χρ. Χασιάκος και ο Πρόεδρος του Καθαβρυτινού Συλλόγου κ. Φραντζής. Από το Σύλλογό μας παρέστησαν ο Αντιπρόεδρος κ. Αλέκος Γκουβάς και μέλη του Δ.Σ.

Ο Σύλλογός μας ευχαριστεί τον Πρόεδρο, τα μέλη του Δ.Σ., τα μέλη του Συλλόγου και τα χορευτικά τμήματα του Συλλόγου των Καθαβρυτινών.

Αρχαιρεσιακή Γ.Σ.

Στις 18 Ιουλίου 2009 θα γίνει η Αρχαιρεσιακή Γεν. Συνέλευση του Συλλόγου μας και θα οριστεί η ημερομηνία των Εκλογών. Πρόσκληση θα διανεμηθεί στο πρώτο δεκάημερο του Ιουλίου. Όσοι επιθυμούν να συμμετέχουν στις εκλογικές διαδικασίες και να βάλουν υποψηφιότητα μπορούν από τώρα να το δηλώνουν στα μέλη του απερχομένου Δ.Σ.

Το Δ.Σ.

«Τζουμέρκων Φωτογραφήματα» με την ευαισθησία και διαίσθηση του Κώστα Μαυροπάνου

Την Παρασκευή 24/4/2009, στην αίθουσα του Συλλόγου «ΣΚΟΥΦΑΣ» στην Άρτα, παρουσιάστηκε η έκθεση φωτογραφίας του χωριανού μας καλλιτέχνη φωτογράφου κ. Κώστα Μαυροπάνου.

Μετά τη μεγάλη επιτυχία

Μαυροπάνος είπε μεταξύ των άλλων: «Για να αναπτυχθεί μια περιοχή πρέπει να βρεις όλα τα στοιχεία που την εκφράζουν. Ένα από τα βασικά είναι οι φωτογραφίες. Αυτό ήθελα πάντα στη φωτογραφία, να αποτυπώνεται η ευαισθησία. Συνάντησα αυτή την

ο κόσμος το έργο του και να συνεχίσει να κάνει αυτό που κάνει μέχρι στιγμής. Πιστεύουμε ότι η δουλειά την οποία κάνει βοηθάει τη ανάπτυξη της περιοχής, την προβάλλει στο ευρύτερο κοινό και συμβάλλει στην πολιτιστική, στην κοινωνική και πνευματική ανύψωση του επιπέδου των κατοίκων της περιοχής μας».

Ο Νομάρχης Άρτας κ. Γ. Παπαβασιλείου συγχαίρηκε το Δήμαρχο Αγνάντων για την απόφασή του, επαίνεσε το φωτογράφο για το έργο του και εξέφρασε το θαυμασμό του για την έκδηλη ευαισθησία που περικλείει το φωτογραφικό υλικό. Είπε επίσης, ότι η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση στηρίζει τέτοιες προσπάθειες και πασχίζει να προβάλλει την Πολιτιστική κληρονομιά του Νομού Άρτας. Έτσι μετά την επιτυχία που είχε η προβολή των Βυζαντινών μνημείων της Άρτας, που έγινε στο Μέγαρο μουσικής στην Αθήνα στις 14 Μαρτίου, θα ακολουθήσουν παρόμοιες προσπάθειες.

Ο υπογράφων, Πρόεδρος του Εκπολιτιστικού Συλλόγου «ΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ», ως κεντρικός ομιλητής, αναφέρθηκε στο έργο, στον καλλιτέχνη και στο περιεχόμενο της έκθεσης, λέγοντας μεταξύ των άλλων:

«Τζουμέρκων φωτογραφήματα», ή, θα μπορούσαμε να πούμε, της Τζουμερκιώτικης ζωής, μιας ζωής, φωτογραφήματα. Θέματα από τη φύση και από το κοινωνι-

ευαισθησία στα πρόσωπα των ανθρώπων στα Τζουμέρκα και γι' αυτό υπάρχουν και τόσα πορτρέτα. Από εκεί βλέπεις και την «ευαισθησία» της περιοχής πιο πολύ».

Ο Δήμαρχος Αγνάντων κ. Χρ. Χασιάκος είπε: «Σήμερα έχουμε εδώ την έκθεση φωτογραφίας, του φωτογράφου Κώστα Μαυροπάνου. Κατάγεται από την Άγναντα και θέμα έχει «Τζουμερκιώτικα Φω-

τογραφήματα». Είναι φωτογραφίες από την κληρίδα και πανίδα των Τζουμέρκων και από την κοινωνική ζωή της περιοχής μας. Αναφέρεται στην ευρύτερη περιοχή των Τζουμέρκων και όχι μόνο στο Δήμο Αγνάντων. Εμείς αναλάβαμε την πρωτοβουλία να οργανώσουμε αυτή την έκθεση απ' Αν. Καρανικάς, ο Γενικός Δ/ντής της Νομαρχίας Σωτήρης Νέσσης, ο Νομ. Σύμβουλος Ντίνια Μπαλατσούκα, Κ. Μπόβολος, Σ. Βασιλάκης, Β. Γιολλάσης, ο Πρ. του Δημ. Συμβουλίου του Δήμου Αρταίων

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.

Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

Σε συνέντευξη του ο κ.



Ο φωτογράφος Κώστας Μαυροπάνος



Ο δήμαρχος Αγνάντων Χρ. Χασιάκος

τογραφήματα». Είναι φωτογραφίες από την κληρίδα και πανίδα των Τζουμέρκων και από την κοινωνική ζωή της περιοχής μας. Αναφέρεται στην ευρύτερη περιοχή των Τζουμέρκων και όχι μόνο στο Δήμο Αγνάντων. Εμείς αναλάβαμε την πρωτοβουλία να οργανώσουμε αυτή την έκθεση απ' Αν. Καρανικάς, ο Γενικός Δ/ντής της Νομαρχίας Σωτήρης Νέσσης, ο Νομ. Σύμβουλος Ντίνια Μπαλατσούκα, Κ. Μπόβολος, Σ. Βασιλάκης, Β. Γιολλάσης, ο Πρ. του Δημ. Συμβουλίου του Δήμου Αρταίων Χρ. Καραβασιλός, ο Πρ. του Πολιτιστικού Οργανισμού του Δήμου Αρταίων Γ. Αθανασούλας, οι Δημ. Σύμβουλοι του Δήμου Αρταίων Βασίλης Γιάπρος, Γ. Αθανασούλας, Αρ. Μπακόλας, Γ. Τσίκος, Όλγα Γεροβασιλή, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Αγνάντων Κ. Δήμος και ο Δημ. Σύμβουλος του Δήμου Αγνάντων Ε. Γιάπρος.

κό περιβάλλον των Τζουμέρκων. Από τα ψηλά βουνά, τα απάτητα, των παλιかりών τα λημέρια. Από τα χωριά, που παρά τους λίγους ανθρώπους που τα κατοικούν, αντέχουν ακόμα στο χρόνο και θα αντέξουν, άνθρωποι αγωνιστές στα νιάτα τους και στα γεράματά τους, πάντα ελεύθεροι, πάντα υπερήφανοι, με χέρια ροζισμένα, με πρόσωπα αταλκωμένα από το χρόνο, αλλά πάντα χαρούμενα, πάντα καλοσυνάτα.

«Φτάνει, που μάς γυρίζουν τα φωτογραφήματα- πολλές δεκαε-

Συνέχεια στη σελίδα 8

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ»

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος «ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ», θα διοργανώσει και φέτος το παραδοσιακό ημερήσιο πανηγύρι ανήμια της εορτής του προφήτη Ηλία στις 20 Ιουλίου, με τη συγκρότημα του Γεωργίου Χαλιγιάννη και τραγουδι τη Ζωή Ράμπη.

Θα υπάρχουν ψιτά, ποτά και διασκέδαση.

Τα έσοδα θα διατεθούν υπέρ των σκοπών του προφήτη Ηλία.

Συνέντευξη από τη σελίδα 1

τίτλο: «Το Γυμνάσιο Αγνάντων, ο Πνευματικός Φάρος των Τζουμέρκων», του συγγραφέα κ. Χρίστου Τούμπουρου.



Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αγνάντων αλλά και εγώ ως Δήμαρχος πιστεύουμε ότι εγκρίνοντας τις σχετικές αποφάσεις εκπληρώνουμε τους σκοπούς της Δημοτικής Αρχής καθόσον προάγουμε τα κοινωνικά και πολιτιστικά συμφέροντα και τα πνευματικά ενδιαφέροντα των δημοτών μας.

Εγώ δεν θα σας παρουσιάσω το περιεχόμενο του βιβλίου. Σας λέγω μόνο ότι το διάβασα, μου άρεσε και ορισμένα κείμενα τα διάβασα δυο και τρεις φορές. Οι επόμενοι αγορητές ως ειδικοί επιστήμονες θα παρουσιάσουν το βιβλίο και θα κάνουν κριτική αξιολόγηση επί του περιεχομένου του.

Όσοι τηλέωσαμε το Γυμνάσιο Αγνάντων έχουμε εικόνες και βιώματα από μια συγκρικμένη μικρή χρονική στιγμή. Διαβάζοντας το βιβλίο θα γνωρίσουμε την ιστορία του Γυμνασίου από το έτος 1939. Δεν είναι υπερβολικός ο τίτλος «Πνευματικός Φάρος των Τζουμέρκων». Τον Φάρο αυτό τον δημιουργήσαν οι μαθητές, οι καθηγητές και οι αρχές των Αγνάντων (Κοινοτικό Συμβούλιο - Οικοτροφείο Αγνάντων). Υπάρχουν τα στοιχεία στο βιβλίο από τα οποία φαίνεται πως το μεγαλοπρεπές για την εποχή του αυτό κτήριο κατασκευάστηκε με δάνεια της Κοινότητας Αγνάντων και με προσωπική εργασία των Αγναντιτών.

Εγώ προσωπικά τα τελευταία χρόνια όταν έβλεπα αυτό το κτήριο, ένιωθα μέσα μου ότι μας έδωσε πολλά και δεν του δώσαμε τίποτα. Η λύτρωση φαντάζομαι για όλους μας, ήρθε με την έκδοση αυτού του βιβλίου από τον Χρίστο Τούμπουρο ο οποίος με σαφήνεια και σεβασμό περιγράφει την ιστορική πορεία του Γυμνασίου Αγνάντων.

Ιδιαίτερη εντύπωση μου έκαναν τα στατιστικά στοιχεία που αναφέρονται στο βιβλίο. Συγκεκριμένα στην αρχή της δεκαετίας 1952 -1962 το 75% των μαθητών των Δημοτικών Σχολείων της περιφέρειας του Γυμνασίου Αγνάντων πήγε στο Γυμνάσιο και στο τέλος της ίδιας δεκαετίας πήγε το 94%. Τα έτη 1958 - 1962 το 83% των μαθητών του Γυμνασίου Αγνάντων εισήχθη σε Ανώτερες και Ανώτατες Σχολές. Τα ποσοστά αυτά την εποχή εκείνη δεν ήταν μόνο καλύτερα από τον μέσο όρο στην Ελλάδα αλλά ήταν πολύ καλύτερα από τα αντίστοιχα της Γαλλίας που επένδυε περισσότερο από κάθε ευρωπαϊκή χώρα στη Παιδεία.

Δεν έχουμε χρεία άλλων μαρτύρων που να επιβεβαιώσουν ότι το Γυμνάσιο Αγνάντων

«ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΓΝΑΝΤΩΝ, Ο Πνευματικός Φάρος των Τζουμέρκων»

υπήρξε ο Πνευματικός Φάρος των Τζουμέρκων. Σήμερα το Γυμνάσιο Αγνάντων έχει δεκαέξι μαθητές. Το «λιπόσαρκο και ετοιμόρροπο σώμα του», όπως το χαρακτηρίζει ο κ. Μιχάλης Χάρος, μετά βίας στέκεται όρθιο.

Στην αρχή του βιβλίου υπάρχει ένα ωραίο κείμενο των Καθηγητών του Γυμνασίου Αγνάντων που σχολιάζουν τη σημερινή πραγματικότητα.

Είναι εύκολο για την Πολιτεία να σβήσει το τρεμάμενο φως του. Δεν είναι όμως και δύσκολο να ρίξει λίγο λάδι ακόμα για να φωτίζει στα Τζουμέρκα, στην άκρη της ελληνικής επικράτειας.

Τελειώνοντας θέλω να ευχαριστήσω τον Χρίστο Τούμπουρο που παρεχώρησε στον Δήμο Αγνάντων τα πνευματικά δικαιώματα αυτού του ποιήματος και να τον συγχαρώ για την εξαιρετική δουλειά που έκανε.

Θέλω να ευχαριστήσω και όλους όσοι κατέθεσαν τις αναμνήσεις τους και συμπεριλήφθηκαν στο βιβλίο.

Εύχομαι, αγαπητέ Χρίστο, να έχεις υγεία και σύντομα να δούμε τυπωμένο τον δεύτερο Τόμο, για το Γυμνάσιο Αγνάντων».

2. Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Π.Σ.Ε. Κ. ΚΩΣΤΑΣ ΑΛΕΞΙΟΥ:

Πρόεδρος της Πανεπιστημιακής Συνομοσπονδίας Ελλάδος συγχάρηκε το Συγγραφέα για το έργο του και το Δήμο Αγνάντων για την εκδοτική του δραστηριότητα. Σημείωσε με έμφαση ότι Γυμνάσιο υπήρχαν πολλά στην Ήπειρο, αλλά το



Γυμνάσιο Αγνάντων απέκτησε λάμψη και κύρος, γιατί στηρίχτηκε σε γερές πνευματικές βάσεις που είχαν τεθεί στα Άγναντα από πολύ παλιά, χάρη στο ξακουστό «Ελληνικό Σχολείο» που λειτουργήσε εκεί αμέσως μετά την απελευθέρωση των Τζουμέρκων (1881). Τη ζεστή και φωτεινή εκείνη φλόγα γιγάντωσε αργότερα το Γυμνάσιο Αγνάντων. Συγχαρητήρια στο Συγγραφέα του βιβλίου και στους οργανωτές της εκδόσεως.

3. Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠ. ΤΖΟΥΜΕΡΚΙΩΤΩΝ Κ. ΧΡ. ΛΑΝΑΡΑΣ:



Συγχαίρω τον Συγγραφέα Χ.

Τούμπουρο και σημειώνω με ιδιαίτερη χαρά την αξιολογή πνευματική κίνηση που εκδηλώνεται τα τελευταία χρόνια στην περιοχή των Τζουμέρκων, με επίκεντρο το Δήμο Αγνάντων. Πρόσθεσε ότι «τα Τζουμέρκα άρχισαν να βγαίνουν στο προσκήνιο και, όπως φαίνεται, η προσέχης δεκαετία, θα είναι η δεκαετία των Τζουμέρκων».

4. Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΕΛΦ. ΑΓΝΑΝΤΙΩΝ ΧΡ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ:



«Η Αδελφότητα Αγναντιτών της Αθήνας, ως συνδιοργανώτρια της απομνήνης πνευματικής εκδήλωσής, σας καλωσορίζει και σας ευχαριστεί για την τιμή που μας κάνετε. Τιμάτε την περιοχή μας, τιμάτε την Ιστορία της, αλλά και τους ανθρώπους που συνέβαλαν και συμβάλλουν στην πνευματική ανάπτυξη και στον πολιτισμό του τόπου μας, της Πατρίδας μας.

Τιμάτε και τιμούμε όλοι μαζί την προσφορά του κορυφαίου Πνευματικού Ιδρύματος των Τζουμέρκων, του Γυμνασίου Αγνάντων, του φεγγαρόδου Φάρου που φώτισε και φωτίζει το νου και τις ψυχές όλων των Τζουμερκιωτών, που φώτισε την πορεία της ζωής μας προς την πρόοδο και τη δημιουργία.

Αυτό το φως δε σβήνει ποτέ από μέσα μας. Αυτό οδηγεί απόψε το νου και η καρδιά όλων μας στο Γυμνάσιο Αγνάντων, για να προσκυνήσουμε με ευγνωμοσύνη στο Ναό του Πνεύματος.

Σ' αυτό το πνεύμα είναι εμποτισμένο και το βιβλίο του Χρ. Τούμπουρου. Αυτό το πνεύμα αντανάκλαται μέσα από τις σελίδες του βιβλίου και διαχέεται απαλά προς όλους εμάς τους Τζουμερκιώτες, προς όλη την κοινωνία μας. Ο καθένας μας θα βρει στο βιβλίο ένα κομμάτι του εαυτού του, της ζωής και της σταδιοδρομίας του, ένα κομμάτι των δικών του ανθρώπων. Σ' αυτό θα βρει ερεθίσματα για περιουλογή, αναγνώριση και ευγνωμοσύνη.

Η Αδελφότητα Αγναντιτών της Αθήνας αισθάνεται ιδιαίτερη χαρά και υπερηφάνεια, γιατί χωριανόι μας, άνθρωποι δικόι μας, μέλη και στελέχη της Αδελφότητάς μας, που τη λάμπρυναν και τη λαμπρύνουν, αλλά και άλλοι συνπολίτες μας, ανοίγουν δρόμους και ορίζοντες, χρήσιμους και στους νεώτερους. Ανοίγουν λεωφόρους προς το χρέος έναντι του τόπου μας.

Εκ μέρους της Αδελφότητας ευχαριστώ το Δήμο Αγνάντων και ιδιαίτερα το Δήμαρχο κ. Χρ. Χασικό, για την ανάληψη της δαπάνης έκδοσης των πνευμα-

τικών έργων των συμπατριωτών μας. Τέτοια έργα μένουν στην αιωνιότητα και τιμούν τους δημιουργούς, τους χορηγούς και τον τόπο μας.

Συγχαίρω θερμά το Συγγραφέα του Βιβλίου «ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΓΝΑΝΤΩΝ Ο Πνευματικός Φάρος των Τζουμέρκων» Χρ. Τούμπουρο. Του εύχομαι και τον παροτρύνω να συνεχίσει την πνευματική του προσφορά στην Ιστορία του τόπου μας και στον Πολιτισμό μας. Σας ευχαριστώ».

5. Ο ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ κ. ΚΩΣΤΑΣ ΜΑΡΓΩΝΗΣ

(Πρόεδρος της ΙΛΕΤ): «Κυρίες και κύριοι, Φίλες και Φίλοι,

Ο Χρ. Παπακίτσος, με απaráμιλλο τρόπο, φώτισε τον μύθο του Γυμνασίου Αγνάντων: «Ο πανόψηλος και μεγαλοπρεπής φάρος ακτινοβόλουσε άπλετο φως και καταύγαζε όλα τα τζουμερκοχώρια, αγκαλιάζοντας με θαλπωρή τους διψασμένους για μάθηση κατασβραχτοαξιδιάρηδες ένας θαυμάσιος νεολογισμός) Τζουμερκιώτες, για να τους οδηγήσει με σιγουριά στον ανηφορικό δρόμο προς τα πολυτελή σολώνια του πνεύματος και του πολιτισμού... Σμίλευε ψυχές, λείπνυε το πνεύμα και διαμόρφωνε ισχυρές προσωπικότητες». (Τζουμερκιωτικά Χρονικά, τ. 9, σελ. 168-9)

Ο Χρ. Τούμπουρος, ανέδειξε τον πνευματικό φάρο των Τζουμέρκων, με τον δικό του, μοναδικό σε έμπνευση και οργάνωση, τρόπο, την εργατικότητα και το ήθος που δεν μπο-



ρεί παρά να τα αντλεί από τα γυμνασιακά του χρόνια, από το πνεύμα που ακτινοβόλουσε το Γυμνάσιο Αγνάντων, από την παιδευτική επίδραση που αυτό άσκησε στον συγγραφέα. Κατά τον Πλάτωνα «μέγιστον μάθημα ρητόν ουδαμώς έστιν ως άλλα μαθήματα».

Το βιβλίο του Χρ. Τούμπουρου θεωρώ ότι αποτελεί καινοτομία, παρέκκλιση από το ειωθός. Πρόκειται για μια **ρη-έκελευθη αναπαράσταση της απουσίας**. Σε πρώτο επίπεδο, σε πρώτη ανάγνωση, είναι η ιστορική πορεία του Γυμνασίου Αγνάντων, από το 1946, έτος επαναλειτουργίας, μετά τα πέτρινα χρόνια της κατοχής και του εμφυλίου, ως τις μέρες μας. Όμως, μια πιο ενδελεχής προσέγγιση, μια δεύτερη ματιά, αποκαλύπτει τα θεμελιώδη γνωρίσματα μιας διαφορετικής ιστορίας, που αποτελεί συνάμα πρόκληση για τον αναγνώστη. Δεν αρκείται στην ανασύσταση των γεγονότων στον άξονα του χρόνου, αλλά αναζητά τις κοινωνικές και ψυχολογικές παραμέτρους

του γεγονότος. Κατά τον J. P. Vernant, τον γάλλο ελληνοιστή και ιστορικό, η πράξη της μνήμης, η γραπτή μαρτυρία, είναι μια ανθρώπινη κατασκευή που φωτίζει τις κοινωνικές και ψυχολογικές παραμέτρους των γεγονότων, που συχνά είναι πολλαπλές. (Ρ. Vernant, *Περί Ορίων*, Αθήνα 2008, σ. 11-23).

Έχω την εντύπωση ότι στο έργο του Χρ. Τούμπουρου η Μνημοσύνη, η θεοποιημένη μνήμη των Ελλήνων της αρχαϊκής περιόδου που γνωρίζει τα πάντα και εμπνέει τον δημιουργό, του χαρίζει την ικανότητα να διασώζει όσα έχουν συμβεί σαν να τα είχε ζήσει.

Το έργο όμως έχει και μια επισημονική διάσταση, εξόχως ενδιαφέρουσα. Καθώς κινείται ανάμεσα στην προφορική μνήμη και τα γραπτά αρχεία, στόχος του είναι να αποκαταστήσει ή να ανασυστήσει την αλήθεια. Το γεγονός δεν απομονώνεται από τα συμφραζόμενά του, αφού τα πρόσωπα που το βίωσαν, όσοι καταθέτουν τη μαρτυρία τους στο βιβλίο, το φωτίζουν πολύ πρισματικά. Το γεγονός επομένως συνιστά το όλον. Η ιστορική μνήμη συνδέεται μ' έναν μοναδικό τρόπο αφήγησης, αφού η ατομική μνήμη των επιζώντων ανασυνθέτει αδιάκοπα την ιστορική πραγματικότητα. Έτσι το παρελθόν, η ιστορική πορεία του Γυμνασίου Αγνάντων, δεν ταυτίζεται μ' ένα συντελεσμένο παρελθόν. Χάρη στις πνευματικές και ψυχολογικές διεργασίες όσων καταθέτουν την εμπειρία τους η ιστορία του Γυμνασίου Αγνάντων διαβλάται και μεταβάλλεται σε ιστορία ολοκληρωμένη της περιοχής των Τζουμέρκων.

Η μνήμη της συνήθειας, που, κατά τον Bergson, είναι εγγεγραμμένη στον οργανισμό μας, εδώ βρίσκεται τη θέση της στο κείμενο. Στην προκειμένη περίπτωση, οι πολλαπλές μνήμες και οι προσωπικές αναμνήσεις, στο έργο του Χρ. Τούμπουρου, απολήγουν στη συστηματική ανάκτηση της κοινωνίας των Τζουμέρκων στο β' μισό του 20^{ου} αιώνα, γύρω από έναν πυρήνα πνευματικό, το Γυμνάσιο Αγνάντων.

Ο συγγραφέας, με πνευματική τόλμη και φαντασία, χωρίς να ακολουθεί αυστηρή ιστορική μεθοδολογία, συναρπάζει στο έργο του αναμνήσεις, μαρτυρίες, έγγραφα και αρχεία, στην προσπάθειά του να φωτίσει πολύπλευρα ένα ιστορικό γεγονός, την πορεία του Γυμνασίου Αγνάντων στο χρόνο. Το πλούσιο φωτογραφικό υλικό, τα αρχειακά ντοκουμέντα (ενδεικτικά, απολυτήρια, πράξεις σχολικής εφορίας, πράξεις του Συλλόγου των Διδασκόντων κ.ά.) και οι προσωπικές μαρτυρίες συγκροτούν ένα παλίμψηστο γεγονότων και σημείων, πολύτιμο υλικό για τον κοινωνικό και ιστορικό επιστήμονα και ένα ερέθισμα κοινωνικής αυτογνωσίας για τους Τζουμερκιώτες αναγνώστες. Ποιος δεν πρόσθετε εκείνο το ρήμα «συνυμπιελίζονται»;

Φίλες και φίλοι,

Ο πολύχρονος μόχθος για την επεξεργασία και την οργάνωση του υλικού, η επίμονη αναζήτηση της μαρτυρίας των αποφοίτων του Γυμνασίου Αγνάντων που φωτίζουν την πορεία του, η ακράδαντη πεποίθηση του Χρ. Τούμπουρου ότι επιτελεί ένα χρέος τον τιμούν με έναν ξεχωριστό τρόπο.



Συνέχεια από τη σελίδα 5

Όλοι εμείς, που είχαμε την εύνοια της τύχης, τα δισέκτα χρόνια, να φοιτήσουμε στο Γυμνάσιο Αγνάντων, τον ευχαριστούμε θερμά για τον άθλο που ανέλαβε και του ευχόμαστε «καλή συνέχεια». Σας ευχαριστώ πολύ».

Οι ομιλίες των Παρουσιαστών του βιβλίου:

Α' Ο ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΡ. ΠΑΠΑΚΙΤΣΟΣ:

«Κυρίες και Κύριοι, Δυσκολεύομαι να αρχίσω!... Αποσπών τη σκέψη μου και κόβουν τον ειρμό μου οι ουράνιες μελωδίες και τα φτερουγίσματα των ψυχών πολλών εκλιπόντων μαθητών και καθηγητών του Γυμνασίου Αγνάντων που δονούν την αθούσα! Πιο ζωηρά φτερουγίζουν και πιο μελωδικά άδουν οι ψυχές των τριών στυλοβάτων της λειτουργίας του Γυμνασίου μας, αείμνηστον καθηγητών Κώστα Αηδόνη, Παντελή Χουλιάρα και Χρήστο Μπουνιάκου, που διδασκόντες ο' αυτό κατά την πολύ δύσκολη και τραχιά μεταπολεμική 10ετία και αργότερα. Αλλά, ντα βλέποντας στην αποψινή εκδήλωση να αναγνωρίζεται το έργο τους και να προβάλλεται διχοχρονικά η τότε πνευματική τους προσφορά, που δινόταν απλόχερα και υπό συνθήκες «ιεραποστολής». Τους θυμούμαστε και τους μνημονεύουμε ευγνωμονώντας.

Αλλά και στον παριστάμενο Δήμαρχο Αγνάντων κ. Χρ. Χασιόκο επιτρέψτε μου να σταθώ για λίγο και να πω ότι ο ίδιος και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι Αγνάντων δικαιούνται να είναι υπερήφανοι για την εκδοτική δραστηριότητα του Δήμου μας. Όπως, χωρίς το Γυμνάσιο Αγνάντων οι περισσότεροι από εμάς τους παλιούς Τζουμερκιώτες δε θα είχαμε τη δυνατότητα ούτε απέξω από Γυμνάσιο να περάσουμε, έτσι και χωρίς την αλυσίδα από το Δήμο της δαπάνης έκδοσης των πνευματικών πονημάτων των συντοπιτών μας, πολλά στοιχεία της τζουμερκιώτικης Ιστορίας που έχουν τοπικού μας Πολιτισμού θα ήταν καταχωνιασμένα στα ιδιωτικά χρονοτούλματα των Συγγραφέων ή θα βάραιναν τις αποσκευές τους κατά το τελευταίο τους ταξίδι.

Κύριε Δήμαρχε, Επειδή η δραστηριότητα αυτή του Δήμου μας άρχισε με την έκδοση του δικού μου βιβλίου που, όπως φαίνεται, έκανε καλό ποδαρικό, σας ευχαριστώ και πάλι από το επίσημο τούτο βήμα της Πανεπιστημιακής και εις επήκοον τόσο πολλών συμπατριωτών και φίλων. Το Κεφάλαιο της Ιστορίας του Δήμου μας, που επιγράφεται «Πνεύμα και Πολιτισμός», εμπλουτίζεται κάθε χρόνο με καινούργιες φωτεινές σελίδες. Εάν και το άλλο μεγάλο Κεφάλαιο, που έχει την επιγραφή: «Υποδομές και Αναπτυξιακά Έργα», συμπληρωθεί με την ίδια επιμέλεια και ζέση, η Ιστορία που ξέρει να ανταποδίδει τα δίκαια, θα προσφέρει σε σας και τους Δημ. Συμβούλους Αγνάντων την εύφημη αιωνιότητα, την αθανασία.

Καρπός αυτής της δραστηριότητάς σας είναι και το βιβλίο: «Το Γυμνάσιο Αγνάντων», ο Πνευματικός Φάρος των Τζουμερκίων του Χρ. Τσιμπουρού, που παρουσιάζουμε σήμερα.

Κυρίες και κύριοι, Διάβασα το βιβλίο με προσοχή, «ανέναν και έναν», όπως

θα έλεγαν οι μακρινοί πρόγονοί μας. Όταν το τελείωσα, έκλεισα για λίγο τα μάτια μου και προσπάθησα να προσεγγίσω τις ιδέες που κρύβει το βιβλίο και πίσω από τις αράδες του, στο βάθος του. Αμέσως, μια εσωτερική λάμψη, μια «ενορατική έλλαμψη» φωτίσε την οθόνη της συνειδήσής μου και είδα να προβάλλεται και να εξελίσσεται σ' αυτή μια λαμπροδρόμια ή, μάλλον, μια σκυταλοδρομία μεταξύ τζουμερκιώτικων γενών. Για σκυτάλη τους είχαν ένα πυρσό, μια δάδα αναμμένη απευθείας απ' το βωμό! Σε κάθε εναλλαγή της φεγγόβλασας σκυτάλης, σε κάθε καινούργιο κεφάλαιο του βιβλίου, υπήρχε ένα ευρύχωρο χοροστάσι και στη μέση του ήταν στημένη μια μεγαλοπρεπής αψίδα θριάμβου, προς τιμήν όλων των σκυταλοδρόμων, που ήταν όλοι τους νικητές και τροπαιοχόη! Γύρω της χόρευαν οι ιδέες και το πνεύμα, η αγωγή και η μόρφωση, η παιδεία και ο πολιτισμός, το ήθος και η αξιοπρέπεια. Και χόρευαν ελεύθερα και θεαματικά, και προπαντός σεμνά, ακόμη και μπροστά σ' εκείνους που, με τις πράξεις και τις παραλείψεις τους, και τους παιδεύσαν και τους πίκραναν.

Ο Συγγραφέας μας ήταν ανάμεσα στους νικητές που χόρευαν. Δεν παρατηρούσε τα δρώμενα εκ του μακρόθεν. Ζούσε απ' την αρχή μέσα σ' αυτό και συμπρωταγωνιστούσε στον ίδιο στίβο, στον ίδιο χώρο και υπό τις ίδιες συνθήκες. Γι' αυτό κατανόησε και μετέφερε αυθεντικά στις σελίδες του βιβλίου το πνεύμα του τότε καιρού και του τόπου μας. Μετέφερε απαρράλλακτα τον τρόπο ζωής και σκέψης των ανθρώπων της περιοχής μας, αφού και ο ίδιος ψήφηκε στο ίδιο καμίνι, σφυρηλατήθηκε στο ίδιο αμόνι και ατσάλωθηκε με τον ίδιο τρόπο, όπως όλοι οι πρωταγωνιστές του βιβλίου του, όπως όλη η τοπική μας κοινωνία. Ακολούθησε, εξάλλου, και ο ίδιος απαρέγκλιτα τους αυστηρούς κώδικες τιμής και ηθικής που ίσχυαν στον τόπο μας. Γι' αυτό ερεύνησε και μελέτησε εμπειριστικά και ερμήνευσε σωστά τα γεγονότα και τα φαινόμενα της περιόδου, στην οποία αναφέρεται το βιβλίο. Επιπλέον, με την ικανότητα που έχει να επιλέγει ζωντανές πηγές πληροφοριών, κάλυψε πρωτογενώς, «από πρώτο χέρι», και το πριν από τη δική του φυσική παρουσία χρονικό διάστημα.

Έδωσε «βήμα» και σε πολλούς άλλους, τα όμοια «ιδόντες, παθόντες και μαθόντες», κάθε περιόδου. Τους άφησε να μιλήσουν αυθόρμητα, σταράτα και δυνατά, για να πουν τα πάθη τους. Να περιγράψουν τους αγώνες που και εκείνοι έκαναν, για να σπιάσουν το φούλο κύκλο της φτώχειας και να ανοίξουν τις πρώτες ρωγμές στ' σκοτεινή «στρουγγα» που κρατούσε και εκείνους και όλους, τους πριν απ' αυτούς, συμπατριώτες μας, μακριά από το φως της γνώσης και μακριά από τον τότε τεχνικό πολιτισμό και τις ανέσεις του, σαν νά 'ταν «οι δεσμώται του σηπταίου»!...

Αυτοί οι «δεσμώτες» κατάφεραν και άνοιξαν παράθυρο προς το φως της γνώσης, προς το ξέφωτο της αλήθειας. Έγιναν πρωτοπόροι μιας βαθμιαίας και εκ βάθρων, και επί

τα βελτίω, κοινωνικοοικονομικής αλλαγής, και ως ήταν παιδιά! Και τι παιδιά!... Ήταν τα νηοτικά, τα ημίγυμνα και τα ξυπόλητα μαθητούδια του Γυμνασίου Αγνάντων, που ανέβαιναν καθημερινά το στρωμένο με αγκάθια και «ντρόχαλα», με τριβόλια και παγίδες, ανηφορικό και ανεμοδαρμένο



δρόμο προς το Γολγοθά τους. Πάσχιζαν να φτάσουν στην κορυφή, να δουν από εκεί ανοιχτούς ορίζοντες και να πάρουν, απευθείας απ' τον ήλιο, φως και ζεστασιά, αυτοεπιπόθηση και ελπίδα! Αυτόν το στόχο είχε θέσει το 1963 και η τότε μαθητιούδα από το Μονολίθι και ήδη καταξιώνωμενη Φιλόλογος κ. Σπυριδούλα Κοντογιάννη, όταν μέσα από το προσωπικό της ημερολόγιο έβγαζε, σαν νά 'ταν «η κορυφαία του χορού», κραυγή πόνου και αγωνίας. Ήταν κραυγή εφόρμησης προς το στόχο, αλλά και μήνυμα νίκης και αισιοδοξίας προοπτικής! Ήταν ομολογία πίστης στον αγώνα που έκανε για κοινωνική ανάσταση και αναστάση. Ήταν όρκος και τάμα δικό της, αλλά και όλου του «χορού», όλου του μαθητοκόμου του Γυμνασίου Αγνάντων!... Ακούστε με την τωρινή φωνή της, τι έγραφε τότε για μια ημέρα της μαθητικής ζωής της:

Αυτή κι αν είναι μαρτυρία για τα καθημερινά μαρτύριά της τότε μαθητών!... Είναι όμως και όρκος στον εαυτό τους για την επίτευξη των στόχων τους! Όταν πάρτε το βιβλίο, θα δείτε τη φωτογραφία της στο χαλί του «Ραφτανίτη», του χείμαρρου. Στον «τρούβα» της κουβαλάει τα βιβλία της, που και αυτά έφταναν στα χέρια της σαν σκυτάλη από μαθητές προηγούμενων ετών. Κουβαλάει τη ροκίσια (κου)λούρα (για τον «πεισισμόν» της 'βδομάδας), ένα αγγείο με καλό και καλά μαγειρεμένο από τη μάνα της φαί της Κυριακής, λίγα κρεμμύδια (για να συμπληρώσει το προσφά της) και πολλά βάσανα!... Όλα μαζί ζυμώνονται και βράζονται στα χρώματα του τρουβά και της χολής της. Έτσι βράζονταν τότε οι τρουβάδες όλων, σχεδόν των μαθητών του Γυμνασίου μας!...

Τέτοια τρανταχτά στιγμιότυπα επιλέγει ο Συγγραφέας για να δείξει εποπτικά και ανάγλυφα τι σήμαινε τότε για την περιοχή μας ταλαιπωρία, ανέχεια και πείνα, και πως αυτές οι τυράγιες μάς σπλίζαν με εργατικότητα και εντιμότητα, με θέληση, επιμονή και πίστη στον αγώνα που κάναμε για να αλλάζουμε ζωή. Και δεν απελευστηθήκαμε από τις κακουχίες! Δεν τα «βροντήσαμε κάτω». Δεν πήραμε τη ζωή μας λάθος, για να την πάμε προς το χειρότερο ή να την αφήσουμε, όπως τη βρήκαμε. Την πήγαμε προς στο καλύτερο, την κάναν

με υποφερτή. Με νύχια και με δόντια τραβήξαμε τη ζωή μας και τη βγάλαμε απ' τη ζοφερή, την παγερή, τη φρικιαστική καταβόθρα!...

Εξίσου χαρακτηριστικά, το ίδιο αντιπροσωπευτικά και συνταραχτικά είναι όλα τα στιγμιότυπα, φωτογραφικά ή περιγραφικά, και όλα τα κείμενα. Όλα μιλάνε με γάργαρα φωνή μέσα απ' τις σελίδες του βιβλίου. Και μέσα από εκείνες που απεικονίζουν, ιστορούν και διατηρούν στη μνήμη μας τις φάσεις ανέγερσης του Διδακτηρίου του Γυμνασίου Αγνάντων και από εκείνες που αναφέρονται στην ίδρυση και τη λειτουργία του Γυμνασιακού Οικοτροφείου, καθώς και από τις άλλες, τις πολλές, που ζωγραφίζουν έντονα την τότε σκληρή μαθητική και κοινωνική ζωή των συντοπιτών μας. Με την πιστότητα και την ευκρίνεια του πνευματικού προβολέα και του διειδυτικού νου του Συγγραφέα, εντοπίζονται και προβάλλονται εναργώς των συμπατριωτών μας τα όνειρα και τα οράματα, εμποτισμένα όλα στον ιδρώτα και στις πατροπαράδοτες αρετές και αξίες. Όλα δονούν συναισθηματικά το Συγγραφέα και οι δονήσεις του, μεταδιδόμενες και σε μας, τραντάζουν τα σωθικά μας και μεταβάλλονται σε εκθαμβωτικά σύμβολα τζουμερκιώτικου ήθους, τζουμερκιώτικης ντομπροσύνης και λεβεντιάς.

Τη φύτρα αυτών των αρετών έφαξε και τη βρήκε ο Συγγραφέας στο καρπερό πνευματικό περιβόλι του Γυμνασίου Αγνάντων και την έβαλε στη σωστική κιβωτό του, στο βιβλίο του. Διασώζει, τιμά και προβάλλει αντικειμενικά την προσφορά του Γυμνασίου μας, με φωτογραφικό και φωτοτυπικό ντοκουμέντο. Αναδεικνύει με αγάπη και σεβασμό, με υπερηφάνεια και ευγνωμοσύνη, τη συμβολή του στην καλλιέργεια του εθνικού «άνθρωπου», με τη μεθεξής των Τζουμερκιωτών στον κόσμο των πανανθρώπων αρετών και αξιών και στην κοινωνία της γνώσης, του πνεύματος και του ήθους. Οι γεμάτοι εντελέχεια ηθικοί και πνευματικοί σπόροι που έπεσαν στον ανθρώπινο του Γυμνασίου Αγνάντων, κάρπισαν και ευοδίασαν εκεί και, μεταφυσευθέντες, εξακολουθούν να θάλλουν εύοσμα και πολύ πιο πέρα από τον κακοτράχαλο τόπο μας. Χάρη στο Γυμνάσιο Αγνάντων, τα βουνά και τα χωριά μας, εκτός από την παραδεισένια ομορφιά, πρασινάδα και δροσιά τους, προσφέρουν απλόχερα σε όλους και άρωμα ήθους, αρετής και λεβεντιάς.

Βραγιά αυτού του πολυάνθου και πολυεύοσμου ανθώνα είναι το βιβλίο του Χρ. Τσιμπουρού! Δεν είναι μόνο ιστορική αναδρομή που απλώς παραθέτει γεγονότα, περιγράφει συνθήκες και αξιολογεί προσωποικότητες, που σημάδεψαν την από το 1939 ίδρυση και λειτουργία του Γυμνασίου Αγνάντων. Είναι έρευνα και μελέτη, τόσο της πρώτης πολυτάραχης δεκαετίας που λειτουργήσε (όσο και όπως λειτουργήσε) ανάμεσα στα συντρίμια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και του αμέσως μετά, και μέχρι το 1949, αλληλοσπαράγμου μας, όσο και της μετέπειτα ειρηνικής, αλλά μίζερης εποχής. Είναι, παράλληλα, έρευνα και ερμηνεία των σχετικών με το

Γυμνάσιο Αγνάντων γεγονότων και φαινομένων, με όρους ηθικούς, παιδαγωγικούς, κοινωνιολογικούς, ανθρωπολογικούς, πολιτισμικούς και οικονομικούς. Διαπιστώνει και αποδεικνύει ο Συγγραφέας ότι όλοι, σχεδόν, οι Τζουμερκιώτες, κάτω από το πνευματικό στερέωμα του Γυμνασίου Αγνάντων, κάτω από το άπλετο και αγαλό φως αυτού του Πνευματικού Φάρου, εργαστήκαμε σκληρά και κτίσαμε συλλογικά την πυραμίδα των ακατάλυτων αξιών, τις οποίες ιεραρχήσαμε ορθολογικά, κατά τις επιταγές της ηθικής και του δικαίου, που ήταν σύμφωνες και με τις ευχές των γονιών μας. Εκεί συγχρωτιστήκαμε όλοι οι Τζουμερκιώτες, ζυμώθηκαμε με την ανέχεια και τα βάσανα, αλληλομπαλίστακαμε πολιτισμικά και όλοι μαζί δημιουργήσαμε ένα ομοιομορφο και πολύ ζεστό ανθρωπογενές περιβάλλον, μέσα στο οποίο αναπτύξαμε ενιαία τζουμερκιώτικη αντίληψη και συνείδηση, ενιαίο τζουμερκιώτικο πολιτισμό, για τον οποίο δικαιούμαστε να είμαστε υπερήφανοι!

Αυτά ήθελα να τα αναθυμώ και να τα συγκρίνω με τα σημερινά αξιακά μέτρα και σταθμά. Γι' αυτό ζήτησα και πρωτοδιάβασα το βιβλίο πριν κυκλοφορήσει. Πιστεύω πως τώρα κατάφερα και τοποθέτησα μέσα μου στη θέση που τους πρέπει, στην εξέδρα που τους αξίζει, και τα πρόσωπα και τα γεγονότα και τις μαθητικές μου αναμνήσεις. Δεν είμαι, όμως, βέβαιος αν και κατά πόσο κατάφερα να προϊδεάσω και εσάς για τους ηθικούς, πνευματικούς και πολιτιστικούς θησαυρούς που περιέχει αυτό το πόνημα. Για τους άλλους θησαυρούς του βιβλίου, τους φιλολογικούς, τους λογοτεχνικούς, τους γλωσσικούς και τους αισθητικούς, είμαι σίγουρος πως οι ειδικοί θα γνωμοδοτήσουν πολύ θετικά. Πάντως, με τα δικά μου εμπειρικά και συναισθηματικά μέτρα και κριτήρια, και με τις δικές μου ερασιτεχνικές προσεγγίσεις, είναι ε κ π λ η κ τ ι κ οί! Είναι γραμμένο με αγάπη και μεράκι, με γνώση και συναίσθημα, με ευθύνη και σεβασμό έναντι ενός Πνευματικού Ιδρύματος, έναντι των λειτουργών του και έναντι των μαθητών, που ξεπεράσαν παντοειδείς δυσκολίες και σμίλευσαν εκεί, στην απομονωμένη αλλά αγνή κοινωνία μας, την πνευματική και ηθική σφραγίδα τους, που αποτελεί κόσμημα απαστράπτον και κτήμα εσάς.

Τελειώνοντας, συμπυκνώνω τις εντυπώσεις μου, λέγοντας: Ο Συγγραφέας ανέκυρε από το σεντοίκι των γνώσεων με περισσή προσοχή και ευλάβεια τις κτινιμένες από το χρόνο σελίδες του Γυμνασίου Αγνάντων (οι οποίες οικιαγραφούν και το τρυφερό, το καλύτερο κομμάτι και της δικής μας ζωής), και μας τις κάνει δώρο. Δώρο πολύτιμο, πολύ προσεγμένο. Μας το προσφέρει, αφού φύσηξε να φύγει η σκόνη, που ο χρόνος αφήνει, και αφού εξάλειψε απ' τις σελίδες του τα αίματα και τους ρύπους και αφού εξομάλυνε τις βαθιές ζάρες και τις στρεβλώσεις που υπέστησαν αυτές από τα καυτά δάκρυα που χύσαμε εξαιτίας, όπως προαναφέραμε, των συμφορών και των μαρτυριών των πολέμων της δεκαετίας του '40... ➔

→ Συγκέντρωσε τη λάμψη, τις αναλαμπές και τις ανταύγειες του Φάρου του Γυμνασίου Αγνάντων στο δικό του, νέας γενιάς, προβολέα και μ' αυτόν φωτίζει με άπλετο και διεισδυτικό φως το Πνευματικό μας Καθίδρυμα σε όλες του τις πλευρές. Φωτίζει τις εμφανείς, αλλά και τις σκοτεινές, τις μουντές και σκιερές καμπές του, και μας τις παρουσιάζει λαμπικαριμένως, φρέσκως και ζωηρές, αλλά άφτιαστες, ανεπισκεύαστες, αμερεμέτιστες, όπως ήταν τότε. Κάπου-κάπου γυρίζει δι-ακριτικά τον προβολέα του και προς τις ελάχιστες και ανεπαίσθητες σκιερές μικροκηλίδες των καθηγητών, των μαθητών, αλλά και της τοπικής κοινωνίας μας. Και αυτή η ολόπλευρη θεώρηση της τότε εποχής και των ανθρώπων της, κάνει το βιβλίο, αντικειμενικό, αληθινό και πλήρες.

Αγαπητέ φίλε και συγχωριανέ **Χρ. Τούμπουρε**,

Σε συχαίρω για το μνημειώδες έργο σου και σου ευχόμαι υγεία και δύναμη, για να μας προσφέρεις σύντομα το Β' τόμο του βιβλίου, αλλά και άλλες, τόσο καλές, πνευματικές δημιουργίες. Η γνώση έχει αξία, μόνο όταν βγαίνει έξω από εμάς και προσηγοιεί και υπολαίξει και προάγει και εξευγενίζει την κοινωνία μας. Αλλιώς, όποια και νά'ναι, όση και νά'ναι, άχρηστη θά'ναι.

Σε ευχαριστώ και για την τιμή που μου έκανες να με συμπεριλάβεις μεταξύ των πρώτων παραληπτών του βιβλίου σου και να με εμπιστευθείς να μεταφέρω εδώ τις εντυπώσεις μου.

Και όλες και όλους εσάς, Κυρίες και Κύριοι, που τις ακούσατε με προσοχή, και «σμπιθαίτε» με αν σας κούρασα, σας ευχαριστώ.

Β. Ο ΝΙΚΟΣ ΜΕΓΑΣ (Φιλόλογος):

«Κυρίες και κύριοι Στο τέλος της εκδήλωσης θα έχετε στα χέρια σας το βιβλίο των 488 σελίδων του Χρίστου Α. Τούμπουρου: **ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΓΝΑΝΤΩΝ, ο Πνευματικός Φάρος των Τζουμερκίων, Τόμος Α', Έκδοση Δήμου Αγνάντων, Αθήνα, Απρίλιος 2009.**

Πριν πάω στα ενδότερα του βιβλίου, ξεκινώ από τα εξώφυλλα, θεωρώντας σημαντική την πρώτη γεύση: μας προσδίδει, μας προκαλεί και μας παροτρύνει για τη μελέτη του.

Στην πρώτη σελίδα του εμπροσθοφύλλου θα δείτε μια φωτογραφία, στην οποία εικονίζονται 18 ηλικιοφόροι μαθητές μπροστά σε ένα οίκημα. Είναι το παλιό οίκημα του Στέλιου Σκουληκαρίτη, μισθωμένο από την Κοινότητα για την τελετουργία του γυμνασίου. Οι εικονιζόμενοι είναι όλοι οι άρρενες τελειόφοιτοι της σχολικής χρονιάς 1951-52 (οι δύο μαθήτριες απουσιάζουν) και πρώτοι απόφοιτοι του γυμνασίου Αγνάντων. Στην πρώτη σειρά, τον όρθιο, διακρίνεται 6^{ος} από αριστερά ο **Χρίστος Παπακίτσος** που θα μου επιτρέψει: **α)** να πω ότι κοσμήει το πάνελ με την παρουσία του και την προηγηθείσα εις βάθος εμπειριστική παρουσίαση των στοιχείων που αναδεικνύει το αποψινό μας βιβλίο. Και τα στοιχεία αυτά είναι γέννημα, είναι καρπός του πνευματικού φάρου των Τζουμερκίων, του Γυμνασίου Αγνάντων, **β)** να τον ευχαριστήσω και να τον

ευγνωμονήσω εξ ονόματος τόσων πολλών, των οποίων «έδωσε το αντεράκι τους» με το οικοτροφείο, για τη λειτουργία του οποίου υπήρξε μέγιστη η συμβολή του και **γ)** να τονίσω την προσφορά του στη διατήρηση του Τζουμερκιώτικου τοπικού μας πολιτισμού με τους αγώνες που δίνει και ιδιαίτερα με το μνημειώδες έργο του, στο οποίο παντρεύει αριστοτεχνικά τη Τζουμερκιώτικη Λαλιά με τη Λαϊκή μας Παράδοση στο ομώνυμο βιβλίο του, έκδοσης και αυτό του Δήμου Αγνάντων, όπως και τα βιβλία: Ν. Λάμπρη, Το Γρακικό, η πατρίδα μου - Χ. Ζάχου και Χ. Τούμπουρου, Αγναντίτικα Λιχνίσματα - Μιχ. Χάρου, Τζουμερκιώτικο Δημοτικό Αντίλαλο - Δ. Παπατά, Τζουμερκιώτικα Λαογραφικά. (Σύνολο βιβλίων:6)

Η εκδοτική αυτή δραστηριότητα -και άλλες βέβαια- δείχνει καθαρά ότι ο Δήμαρχος και σύσσωμο το Δημοτικό Συμβούλιο συνεχίζουν την παράδοση του τότε δυναμικού Κοινοτικού Συμβουλίου που αγωνίστηκε παντί τρόπο για τη διατήρηση και λειτουργία του Γυμνασίου και την κατασκευή του κτηρίου.

Θα ήταν παράλειψή μου να μην αναφερθώ στην προβολή του Πνευματικού μας Φάρου με δημοσιεύματα που φιλοξενεί στα «Τζουμερκιώτικα Χρονικά» η Συντακτική Επιτροπή με τον υπερδραστήριο πρόεδρο της ΙΜΕΤ, φιλόλογο και απόφοιτο του Γυμνασίου Αγνάντων, Κώστα Μαργώνη.

Επίσης ανάλογα δημοσιεύματα υπάρχουν και στην Εφημερίδα της Αδελφότητας Αγναντινών.

Αγαπητές φίλες και φίλοι, Ανοίγοντας το βιβλίο, θα δείτε στο αυτό του εμπροσθοφύλλου κάτω από τη φωτογραφία του συγγραφέα ένα βιογραφικό (ή καλύτερα αυτοβιογραφικό), 7 μισές αράδες όλο κι όλο, συντομωτά μεν αλλά εκτενέστατα σηματοδοτικά, στο οποίο αναφέρονται: **α)** ο Χρίστος Τούμπουρος υπήρξε μαθητής του Γυμνασίου Αγνάντων και **β)** τους υπόλοιπους τίτλους που απέκτησε τους θεωρεί παρεπόμενους της μαθητείας του στο Γυμνάσιο Αγνάντων. Είναι -θα έλεγα- το βιογραφικό όλων μας με το κοινό παρελθόν στ' Αγναντα, με την κοινή αφετηρία που άνοιξε τους παραπέρα δρόμους για την πορεία του καθενός μας. Αυτές οι 7 μισές αράδες λένε και σηματοδοτούν πολλά. Σ' αυτές τις 7 μισές αράδες λανθάνει ο υποθετικός λόγος. **Αν δεν υπήρχε το Γυμνάσιο Αγνάντων, τι θα γινόταν με όλες και όλους αυτούς, στους οποίους αφιερώνεται το βιβλίο ο συγγραφέας;** Το βιβλίο αφιερώνεται σ' όλους τους μαθητές και όλες τις μαθήτριες του Γυμνασίου Αγνάντων, τότε και τώρα.

Στο αυτό του οπισθοφύλλου θα διαβάσετε κάποιες σκέψεις και απομνημονεύματα για τ' Αγναντα, που έχουν αναχθεί σε **σύμβολο**, γιατί μας έδωσαν **ΟΡΑΜΑ**, μας άνοιξαν **παράθυρο** για τον έξω καλύτερο κόσμο μέσα από αντίξοες μεν συνθήκες αλλά συνυπάρχουσες με αξιοπρεπή και λεβεντική στάση ζωής, με αγωνιστικό πείσμα και αισιοδοξία. Γι' αυτό και κερδίσαμε ό,τι κερδίσαμε ο καθένας μας. Στ' Αγναντα οφείλουμε τα πάντα. Γι' αυτό μας έλκουν να τα επισκευθούμε και να τα προσερχόμαστε ευλαβείς προσκυ-

νητές στο **ΝΑΟ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ**.

Τέλος στην τελευταία σελίδα του οπισθοφύλλου την κοσμούν 3 φωτογραφίες. Η πρώτη, πάνω - πάνω, είναι του 1958 και εικονίζει 2 μαθήτριες,



την Παρθενία Αναγνώστου (Β' Γυμνασίου), δικηγόρο σήμερα, και τη Στυριδούλα Κοντογιάννη (Α' Γυμνασίου), φιλόλογο σήμερα, οι οποίες κάνοντας το δρομολόγιο από Δάρνη και Μονολίβη για τα Άγναντα «με τον προβά γεμάτο θέληση για γράμματα», σταμάτησαν να ξεποστάσουν στην τοποθεσία Φελίκες Αγνάντων. Οι άλλες 2 φωτογραφίες εικονίζουν γελαστά, χαρούμενα, αισιόδοξα και αποφασισμένα πρόσωπα μιας μαθητρίας και τριών μαθητών του Γυμνασίου.

Γράφοντας για το βιβλίο ο Δήμαρχος Αγνάντων, κος Χρίστος Χασιάκος, επισημαίνει μεταξύ άλλων: **α)** τη σημασία της ταπείνσης έκδοσης του βιβλίου η οποία έγκειται στην προαγωγή κοινωνικών και πολιτιστικών συμφερόντων και πνευματικών ενδιαφερόντων των Δημωτών, **β)** την επιβλητικότητα του κτηρίου και **γ)** την προβολή, μέσω του βιβλίου αυτού, του πρωτοποριακού πνεύματος της τότε Κοινότητας Αγνάντων.

Στο Αντί Προλόγιο κείμενο με τον επιτυχημένο τίτλο **«ΣΤΑΘΕΡΑ ΠΡΟΣΗΛΑΘΕΜΕΝΟΙ»** ο Συγγραφέας προσκολλάται πολύ γλαφυρά στην κοινή μας αφετηρία, στην πνευματική κολυμπήθρα του Γυμνασίου Αγνάντων, ανεξάρτητα από τα χρόνια που πέρασαν και από το πού έφτασε ο καθένας μας. Εμείς πάντα θυμόμαστε και μάλλον τα πάντα, κόντρα στο αδιάνοιχτο της μνήμης, που επιφέρει ο χρόνος. Και διαβάζουμε, ενδεικτικά, στη σελ. 23: **«Ο χρόνος ανήμπορος ν' αντανάσσει τη μνήμη και η λήθη ευεργετικά εξοβελισμένη από τη μαθητική μας ζωή!** Ki αυτό δεν είναι τυχαίο, γιατί: **«Ο, τι μαθαίνω το μαθαίνω καλά! Ό, τι κάνω το νιώθω! Ό, τι λέγω το πιστεύω! Οι σχέσεις μας φιλικές, ανδρώπινες, γερές κι ακλόνητες...μέχρι και σήμερα! Ki όλα αυτά στο Γυμνάσιο Αγνάντων... Αυτά μας ενώνουν!!! Δεν είναι και λίγα...».**

Από τις πρώτες σελίδες του βιβλίου αναδεικνύεται η αντίθεση **του χτες και του σήμερα, του τότε, με φωτογραφία που εικονίζει πλήθος μαθητών, και του τώρα, με φωτογραφία που εικονίζει πλήθος μαθητών, και του τώρα, με φωτογραφία του 2008 που απεικονίζει 13 μόνο μαθητές του Γυμνασίου - Λυκείου Αγνάντων σε επίσκεψή τους στο κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Αράχθου Άρτας. Μετά τη δεύτερη φωτογραφία υπάρχει κείμενο του Συλλόγου Καθηγητών του σημερινού Γυμνασίου - Λυκείου Αγνάντων, οι οποίοι, αναφερόμενοι στο κλείσιμο απομακρυ-**

σμένων σχολείων της ορεινής Ελλάδας, επισημαίνουν ότι δεν ζητείται η γνώμη τοπικών συμβουλίων, φορέων των χωριών και εκπαιδευτικών και ότι, δυστυχώς, η απουσία σχεδίου για τη συγκράτηση του πληθυσμού στις εστίες του είχε ως φυσική συνέπεια τη συρρίκνωση του σχολικού δικτύου με το κλείσιμο σχολείων, όπως και του Γυμνασίου - Λυκείου Αγνάντων - του ετοιμοθάνατου που ανανεώνουν την παράταση ζωής για ένα χρόνο και μετά βλέπουμε!

Και τώρα που το Γυμνάσιο, για το οποίο ο συγγραφέας εκφράζεται πολύ θετικά, χωρίς να υπερβάλλει και να ωραιοποιεί, κλείνει, εμείς τι κάνουμε, εν προκειμένω απόψε, μνημόσυνο; Στη σελ. 34, από την εμπνευσμένη εισαγωγή του συγγραφέα θα διαβάσουμε την απάντηση: **«Αν ωραιοποιούσα την κατάσταση, αφαιρούσα ή πρόσθετα πράγματα, γεγονότα, περιστάσεις, όπως εγώ θα ήθελα, μάλλον μνημόσυνο θα έκανα. Μακριά από μένα αυτά. Πιστεύω στην αθανασία του πνεύματος. Και το Γυμνάσιο Αγνάντων πνεύμα εξέπεμψε. Πνεύμα αμόλυτο, άσβεστο, ελεύθερο και δημιουργικό... Σκοπός μου είναι να απευθυνθώ στους νέους Τζουμερκιώτες, να τους βοηθήσω να μηθούν στα παρόντα, όσο και στα παρελθόντα Τζουμερκιώτικα γεγονότα. Στα παρελθόντα όχι σαν απολιθωμένα μουσεία αλλά σαν φωτιστικά των μελλούμενων. Ki ως πιστεύουν ότι η λειτουργία και γενικά η διαχρονική προσφορά του Γυμνασίου Αγνάντων καθόρισε η Τζουμερκιώτικη περηφάνια, αυτό το άσβεστο καντήλι της ιδιοσυγκρασίας και συνειδητής μας».**

Ki εμείς προσθέτουμε: τα παιδιά μας και τα εγγόνια μας να αισθάνονται περήφανα για την καταγωγή τους. Και στο κάτω-κάτω, πέραν αυτών, σε σεβαστούμε δεινώς την ανάγκη του Χρ. Τούμπουρου να γράφει έναν λόγο **α)** θερμό και χαρετιστήριο σ' όλους τους συμμαθητές του και συμμαθήτριές του πριν και μετά από αυτούς, **β)** ευχαριστήριο στους καθηγητές του και **γ)** ευγνωμονητικό προς αυτούς που έφτιαξαν το κτήριο στο οποίο λειτουργήσει το Γυμνάσιο από το 1953 ως το 1988 (35 ολόκληρα χρόνια). Τα προαναφερθέντα είναι τρία στοιχεία που συναποτελούν την ουσία του βιβλίου, όπως ο ίδιος εξομολογείται.

Τα κεφάλαια του βιβλίου είναι:

- Τα Δημοτικά Σχολεία των Τζουμερκίων (Α' κεφάλαιο)
- Η λειτουργία του Γυμνασίου από το 1946 έως το 1952 (Β' κεφάλαιο)
- Η κατασκευή του κτηρίου (Γ' κεφάλαιο) και
- Η λειτουργία του Γυμνασίου από το 1952 έως το 1972.

Α. ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ
Τα Δημοτικά Σχολεία των Τζουμερκίων καταλαμβάνουν σημαντικό μέρος του βιβλίου (80 περίπου σελίδες) με φωτογραφίες μαθητών, φωτογραφίες κτηρίων, φωτογραφίες από μαθητικές εκδηλώσεις. Παρουσιάζονται 25 Δημοτικά Σχολεία της περιοχής με ισόριθμα κείμενα μαθητών αυτών των σχολείων, των οποίων η εποχή άνθησης πέρασε, δυστυχώς, ανεπιστρεπτή. Το σύνολό τους σχεδόν έκλεισαν τη δεκαετία του 80 και τα λειτουργούντα σήμερα είναι μόνο

3 (Πραμάντων, Δάρνης και Ράμιας).

Στις σελίδες του κεφαλαίου αυτού αναδεικνύονται πολλά πράγματα με κυριότερο τον τρόπο δουλειάς των δασκάλων, των ακαταπότητων εκείνων δασκάλων που έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους. Ήρωες υπό αντιξοές συνθήκες, αφοσιωμένοι και προσηλωμένοι στο έργο τους. Κινητοποιήσαν την τοπική κοινωνία για προσωπική εργασία, για δωρεές, για χτίσιμο σχολείων, για δωρεές οικοπέδων και παραχώρηση των κατοικιών τους μέχρις ανεγέρσεως των διδασκληρίων. Όλο το χωριό συμμετείχε στην εξόρυξη και το κουβάλημα πέτρας, στο κόψιμο και το κουβάλημα ξύλων, σε κατασκευές ασβεστοκαμίνων κ.α. Παρόμοιο δηλαδή μ' αυτό που γινόταν στ' Αγναντα για την ανέγερση του κτηρίου του Γυμνασίου.

Οι μονοθεσίτες αυτοί δάσκαλοι δίδασκαν σε μια αίθουσα και τις 6 τάξεις και τα κατέφεραν να εμπνέουν τους μαθητές τους, ώστε να χαράζουν τα δεινρά τους για την επιτυχία τους στο Γυμνάσιο Αγνάντων. Γι' αυτό και στα κείμενα μαθητών που φιλοξενούνται σ' αυτό το κεφάλαιο είναι διαχύτος ο σεβασμός και η ευγνωμοσύνη προς αυτούς. Σας διαβάζω απόσπασμα από το κείμενο της Ουρανίας Κρούπη, μαθήτριάς τότε του Δημοτικού στο Αλιώνι - Χιόνι του Καταράκτη, όπου στον απολογισμό της σχολιάζει τη στάση μαθητών και γονιών.

«Το πιο σημαντικό ήταν ότι όλα τα παιδιά ήμασταν χαρούμενα. Δεν είχαμε κανένα πρόβλημα από τις κακουχίες και δεν μας έμειναν απωθήμενα. Όλα με περηφάνια τα εξιστορούμε και τα περιγράφουμε και πιστεύουμε πως μας έκαναν πιο ικανούς και πιο γερούς ψυχικά. Βοήθησε πολύ το οικογενειακό περιβάλλον, γιατί πίστευε στις πραγματικές αξίες της ζωής. Δεν έλεγε το ψωμί. Τα ρούχα ήταν λίγα, αλλά αρκούσαν. Οι γονείς ήταν αφοσιωμένοι μόνο στα παιδιά τους και στη συντήρηση της οικογένειας. Το γεγονός ότι όλα τα παιδιά τα κατέφεραν και σήμερα έχουν μια αξιολογή θέση στην κοινωνία σημαίνει ότι δεν κουβαλούσαν μέσα τους κακή δυσάρεστη θύμηση για το παρελθόν τους».

Ακόμη και σήμερα υπάρχουν παιδιά στη γη χωρίς νερό, ψωμί, ρούχα, χωρίς παπούτσια αλλά και χωρίς σχολεία. Εμείς, έστω και τόσα χρόνια πίσω, ήμασταν άρχοντες, όχι γιατί είχαμε ψωμί κι ένα ρούχο, αλλά γιατί είχαμε **σχολεία** και μάλιστα τόσο αξιολογή και φυσικά τον πνευματικό μας φάρο: **Το Γυμνάσιο Αγνάντων».**

Β. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟ 1946 ΩΣ ΤΟ 1952

Στα Άγναντα, πριν ιδρυθεί το Γυμνάσιο, λειτουργήσε από το 1882 μέχρι το 1929 το Ελληνικό Σχολείο Αγνάντων και από το 1929 μέχρι το 1939 το Ημιγυμνάσιο Αγνάντων. Το Γυμνάσιο Αγνάντων ιδρύθηκε το 1939 και ήταν το μόνο που λειτουργήσε σε ολόκληρη την Ήπειρο ακόμα και στα δύσκολα χρόνια της ιταλογενικευτικής κατοχής. Οι αντιστασιακές οργανώσεις ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ το βοήθησαν στη λειτουργία του. Στη σελίδα 127 του βιβλίου βλέπουμε την 166/19-09-43 κοινή απόφασή τους, με την

→ οποία διέταξαν την απόσπαση 3 καθηγητών που διέμεναν στις περιοχές του ελέγχου τους και το διορισμό άλλων 2 από τους αδιόριστους της περιφέρειάς τους για την κάλυψη αναγκών «του μόνου λειτουργούντος εν Ηπείρω Γυμνασίου Αγνάντων». Τον Οκτώβριο του 1943 οι Γερμανοί έκαψαν σχεδόν όλο το χωριό καθώς και το κτήριο όπου στεγαζόταν το Γυμνάσιο, συνεπώς και τα αρχεία του, οπότε ελλείπει επίσημων στοιχείων η ιστορική αφήγηση του συγγραφέα ουσιαστικά αρχίζει από το Γενάρη του 1946 που επαναλειτούργησε το Γυμνάσιο. Ονόστω φιλοξενούνται στο βιβλίο κάποιες μνημές μαθητείας μέχρι το 1943 που φωτίζουν κάπως την περίοδο, όχι όμως πολύπλευρα και στο βαθμό που θα ήθελε ο συγγραφέας. Αυτό όμως δε σημαίνει υποτίμηση των φιλοξενούμενων κειμένων τουναντίον μάλλον.

Το Γυμνάσιο, λοιπόν, δεν λειτούργησε τας σχολικά έτη 1943-44 και 1944-45. Τα 2 πρώτα σχολικά έτη της επαναλειτούργειας, 1945-46 και 1946 - 47 λειτούργησε μόνο με 2 καθηγητές, Λεπτιανίτες, τον Π. Χουλιάρα, Μαθηματικό και τον Ηλ. Χουλιάρα, Φιλολόγο. Το 3^ο έτος επαναλειτούργησε, 1947 - 48 λειτούργησε με 3 καθηγητές που συνεπικουρούνταν από αποσπασμένους που διδασκαν ένα μήνα ο καθένας εκ περιτροπής. Εξαιτίας του εμφυλίου πολέμου, το σχολικό έτος 1948-49 το Γυμνάσιο Αγνάντων λειτούργησε στην Άρτα και κινδύνευσε να συγχωνευθεί με τα Γυμνάσια Άρτας. Η συγχώνευση που δρομολογούσαν οι ιθύνοντες, αποφεύχθηκε χάρη στην αντίδραση του Γυμνασιάρχου Δημήτρη Μίληση και του προέδρου της σχολικής εφορείας

ας Γεωργ. Χριστογεωργάκη, που δεν παρέδωσαν το αρχείο. Με τη λήξη του εμφυλίου πολέμου το Γυμνάσιο λειτούργησε και πάλι στα Άγναντα με τις 4 πρώτες τάξεις το 1949-50, με 5 τάξεις το 1950-51 και με όλες τις τάξεις το 1951-52.

Γ. Η ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΚΤΗΡΙΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό αφιερώνεται έκταση 46 σελίδων και αυτό σηματοδοτεί τη μεγάλη σημασία που είχε αυτή η «απονεμένη υπόθεση» κατά τον συγγραφέα.

Η πολιτεία, παρά το ότι ήταν υποχρεωμένη από το Σύνταγμα να κατασκευάζει κτήρια, για τα Τζουμέρκια δεν το έκανε, οπότε, για να λειτούργησει Γυμνάσιο στ' Άγναντα, έπρεπε η Κοινότητα να κατασκευάσει κτήριο χωρίς επιβάρυνση του Δημοσίου. Έτσι η Κοινότητα νοίκιασε το κτήριο του Δημ. Δήμου όπου λειτούργησε το Γυμνάσιο μέχρι τον Οκτώβριο του 1943. Το κτήριο κάηκε από τους Γερμανούς και, όπως προαναφέρθηκε το Γυμνάσιο δεν λειτούργησε τα σχολικά έτη 1943 - 44 και 1944 - 45. Για την επαναλειτούργεια του Γυμνασίου το Γενάρη του 1946 η Κοινότητα νοίκιασε κτήριο ιδιοκτησίας Στέλιου Σκουληκαρίτη.

Το πρόβλημα όμως της ανεπάρκειας αιθουσών οδήγησε την Κοινότητα Αγνάντων, με σύμφωνη γνώμη των κατοίκων, στην κατασκευή ιδιόκτητου κτηρίου, που θα παραχωρούνταν ακολούθως στο Δημόσιο.

Στις σελίδες 242 - 245 θα βρούμε την ιστορική απόφαση της 22/12/1951 του Κοινοτικού Συμβουλίου Αγνάντων. Παρατίθενται επίσης πολλά άλλα αποδεικτικά στοιχεία που μας πληροφορούν για τις ενέργειες του Κοινοτικού Συμβουλίου, για τις δραστηριότητες της Ερανικής Επιτροπής

και της Σχολικής Εφορείας, για τις υποχρεωτικές χρηματικές εισφορές για την προσωπική εργασία των αρρένων άνω των 18 ετών, για τη μεταφορά υλικών από ντόπιους χωρίς αμοιβή, για την προσωπική εργασία και οι μη παραχωρούντες τα κτήνη κ.α.

Η Άγναντα μετατράπηκε σε αληθινό εργοτάξιο. Αποτέλεσμα της παναγναντίτικης συμμετοχής ήταν σε 8 μήνες να είναι έτοιμο το ισόγειο με 3 αίθουσες διδασκαλίας που παραδόθηκε στη Σχολική Εφορεία, μήπως και επιτευχθεί χρηματοδότηση από το Δημόσιο αλλά εις μάτην. Η Κοινότητα συνεχώς χρηματοδοτούσε το έργο, παρά τα πενήχρα οικονομικά της. Το 1955 η Σχολική Εφορεία «προέβη εις την αγοράν κεράμων», για να σκεπαστεί το κτήριο.

Η Κατασκευή περατώθηκε το 1959 που επιτέλους εδέησε η Νομαρχία Άρτας να χρηματοδοτήσει το έργο με 120.000 δραχμές και το Υπουργείο Παιδείας με 25.000 δραχμές.

Υπήρχε πολύ συγκινητική η προσφορά 2 Άγναντιτών μεταναστών από το Σικάγο για το ανεγειρόμενο κτήριο, τους οποίους η κοινότητα ανακήρυξε ευεργέτες.

Επίσης η κοινότητα ανακήρυξε Επίτιμο Δημότη τον Γυμνασιάρχη Θεόδ. Ροζάνη, διότι «εν τω προσώπῳ αὐτοῦ ἡ κοινότης καὶ ὁλόκληρος ἡ περιοχή των Τζουμέρκων εὗρε τον μόνον και θερμόν υποστηρικτήν διὰ την προαγωγήν των συμφερόντων του Γυμνασίου και δια την ανέγερσιν του διδαστηρίου εις ας δραστηρίους και θετικάς ενεργείας του οποίου οφείλεται αὐτή».

Η συνέχεια στο επόμενο φύλλο μαζί με τις ομιλίες και τις επιστολές των κ.κ. Κώστα Νικολάου, Χρίστου Τραχανά, Έλλης Παπαγεωργίου - Τσαμπουλά και Χρίστου Τούμπουρου.



Σπυριδούλα Κοντογιάννη



Ναστόλεων Κατσούλης

«Τζουμέρκων Φωτογραφήματα»

Συνέχεια από τη σελίδα 4

τιές πίσω, στα δύσκολα εκείνα χρόνια του πατέρα τσάπη, αγωνία, μιλών, κτίστη, της φορτωμένης μνάς, της μνάς που αρμέγει την κατσίκα μαζεύοντας το γάλα μέσα στο μπράτσκι, με το κορμί σχεδόν διπλωμένο και το κεφάλι της πιο χαμηλά από το ύψος της κατσίκας. Μας φτάνει που μάς γυρίζουν χρόνια πίσω, στην οικογενειακή εστία, στο τζάκι, όταν το χιόνι σκέπαζε για μήνες τα χωριά, τα σπία και τους δρόμους. Τότε που το φτυάρι ήταν μέσα από την πόρτα του σπιτιού για να χρησιμοποιηθεί το πρωί. Τότε, που μετρούσαμε τις κατάλευκες μέρες του χειμώνα, ακούραστοι, αγέρωχοι, αγναντεύοντας με αισιοδοξία τη ζωή. Τότε που οι άνθρωποι ζούσαν με τα ήλα, αλλά χαιρόνταν με όσα είχαν,

«Αυτή τη συναισθηματική αξία έχουν οι φωτογραφίες, αυτή την ιστορική αξία έχει το φωτογραφικό έργο του Κώστα Μαυροπάνου. Φωτογραφίες μοναδικές με την καλλιτεχνική διάσωση του φωτογράφου. Σ' αυτές αποτυπώνεται, το μεγαλείο της φύσης, η φωτεινή ματιά του Τζουμερκιώτικου κόσμου, η αγάπη για τη γη του, τη δική του γη, που είναι ο τόπος του, που ζει απ' αυτή γι' αυτή. Αυτού του κόσμου που έμαθε να ζει με ελάχιστα, αλλά με ευτυχία, και να κερδίζει τη ζωή βήμα-βήμα με υπομονή και αγάπη.

«Η απλότητα και η λιτότητα του φωτογραφικού έργου του Κώστα Μαυροπάνου, εμπνέουν και είναι εκείνες οι έννοιες που συμπληρώνονται από την αυστηρότητα και τη διακριτικότητα. Έτσι το έργο συγκινεί, κρύβει και υπόσχεται περισσότερα από όσα δείχνει, αλλά ταυτόχρονα δείχνει ακριβώς όσα υπόσχεται και όσα κρύβει. Το φωτογραφικό έργο μάς μεταφέρει νοερά στο Τζουμερκιώτικο κάλλος της φύσης, στην Τζουμερκιώτικη λεβεντιά και πάνε με ένα κλικ την απόλυτη ελευθερία του αετού στο πέταγμά του, πάνω από τα σμιλεμένα βράχια και τα τρεχούμενα νερά. Εκεί μέσα στην απόλυτη γαλήνη, όταν η ομίχλη που απλώνεται τυλίγει στο πέπλο της, πεύκα, έλατα, τρεχούμενα νερά και βουνοκορφές, μέσα στην απεραντοσύνη. Μας μεταφέρει στις ανθρώπινες χαρές, στους γάμους και στα πανηγύρια. Εκεί που μια ψυχρή αντάμωμε μια άλλη, νιάτα φωτεινά, μέσα από τα καλντερίμια ή τους λασπόδρομους με τη συνοδεία της μουσικής κομπανίας.

«Σε παροτρύνουμε και σε παρακαλούμε, φίλε Κώστα, να συνεχίσεις το δύσκολο δρόμο που διάλεξες στη ζωή σου,

προσφέροντας σε όλους εμάς τις καλλιτεχνικές σου εμπνεύσεις. Η Ιστορία, η Λαογραφία, ο Πολιτισμός των Τζουμέρκων σε θέλει πρωτοπόρο. Το έργο σου, που αποτυπώνει την περηφάνια του Τζουμερκιώτικου λαού, την αγωνία του οικογενειάρχη, τον ιδρώτα του πατέρα και της μνάς, το άγγιγμα της ψυχής του νιου και της νιάς, τα χρώματα της φύσης, τις αντιθέσεις της φύσης, το φως του ήλιου, το σκόλισμα της πέτρας από το μάστορα, τα μάτια που μιλάνε χωρίς να ακούγονται, τα πρόσωπα τα σκαμμένα από τον πόνο, τα χαρούμενα και θλιμμένα τραγούδια, δίνουν σε όλους μας αναμνήσεις και δυνάμεις να μεταλαμπαδεύσουμε στις νεότερες γενιές την αγάπη για τον τόπο μας. Είσαι και έτσι θα μείνεις, ο πιο αυθεντικός ιστορικός λαογράφος της περιοχής μας. Περιγράφεις με λεπτομέρειες μια ολόκληρη ζωή, μια ολόκληρη περιοχή».

Θερμή συγκαρτερίστρα»

Τις επόμενες ημέρες οι τοπικές Εφημερίδες, ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί εκθείασαν το έργο και έγραψαν ή είπαν πολλά καλακαυτικά λόγια γι' αυτό.

Ο «Ταχυδρόμος» σε δισέλιδο αφιέρωμα αναφέρθηκε στην Έκθεση με τον τίτλο «Τα κλικ στις μεγάλες του αγάπες» και δημοσίευσε ολόκληρη την ομιλία του υπογράφοντος. Η «Ήχώ της Άρτας» έγραψε ολόκληρη τη συνέντευξη του Κ. Μαυροπάνου με τον τίτλο «Γοήτευσαν οι μορφές και τα σχήματά τους». Ο «Μαχητής» έγραψε με τίτλο «Φωτογραφίες με συνείδηση από τον Κώστα Μαυροπάνο». Ο Νίκος Β. Καρατζάνης, φιλόλογος έγραψε στη «Φωνή του Αγρότου»: «Μια περιδιάβαση στα Τζουμέρκων φωτογραφήματα».

Αυτά και πολλά άλλα είπαν και έγραψαν. Όμως εκείνο που, σε όλες τις παρόμοιες εκδηλώσεις, έχει μεγαλύτερη σημασία είναι αυτά που δε λένε, αλλά σκέφτονται οι επισκέπτες. Ας ήταν δυνατό να μεταφέρουμε με το γραπτό λόγο το θαυμασμό, την έκσταση, τον ενθουσιασμό που εκδηλώναν όταν στέκονταν μπροστά σε κάθε φωτογραφία. Ποιες τάχα αναμνήσεις, ποια βιώματα, ποιοι στοχασμοί, ποιες θύμισες περνούσαν σαν αστραπή από το μυαλό τους; Οι νεότερες γενιές τι τάχα συνειρμούς να έκαναν; Πώς σύνδεσαν το παρελθόν με το σήμερα, με το αύριο; Οι σκέψεις αν δεν εκφραστούν δε μπορούν να γραφούν, ίσως όμως μαντεύονται.

Κώστας Αρ. Παπακίτσος

ΔΗΜΟΣ ΑΓΝΑΝΤΩΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΓΝΑΝΤΙΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2009

- 6 έως 10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΩΡΑ 17.30 Στο Γυμνάσιο Αγνάντων «ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ» Παιδικό 5 Χ 5 «ΒΟΛΕΪ» Γυναικών
- 8 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΩΡΑ 10.00 Στην πλατεία Αγίου Γεωργίου «ΑΘΛΟΣ JUNIOR» ΤΡΕΞΙΜΟ Από 5 έως 16 ετών
- 9 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΩΡΑ 10.00 Στο Γυμνάσιο Αγνάντων «ΑΘΛΟΣ JUNIOR» ΠΟΔΗΛΑΤΟ - ΤΟΣΒΟΛΙΑ - ΡΑΠΕΛ
- 10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΩΡΑ 10.00 Στην πλατεία Κοιμήσεως Θεοδίκου «ΤΟΥΡΝΟΥΑ» ΤΑΒΛΙ - ΠΙΝΓΚ ΠΟΝΓΚ Από 5 έως 96 ετών
- 11 έως 14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΩΡΑ 17.30 Στο Γήπεδο Καταρράκτη «ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ» 11 x 11 - Εφήβων και Ανδρών
- 11 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΩΡΑ 9.00 Στον Αη Γιάννη στο Ζήφκο «ΕΚΔΡΟΜΗ» με φαγητό ποτό και χορό. Από 5 έως 96 ετών.
- 12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΩΡΑ 9.00 Στο Γεφύρι της Πλάκας «RAFTING» Από Γέφυρα Αμπελοχωρίου.
- 13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ Στην πλατεία Αγίου Γεωργίου «ΕΚΘΕΣΗ» ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ Από 5 έως 96 ετών
- 13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ Διαγωνισμός ψαρέματος στον Άραχθο
- 14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ Στην πλατεία Κοιμήσεως Θεοδίκου «ΧΟΡΟΔΙΑ» και συναυλία από παιδιά του χωριού

Όσοι Αγναντίτες επιθυμούν να συμπεριληφθούν στο ΑΛΜΠΟΥΜ φωτογραφιών που θα εκδώσει η Αδελφότητά μας, να μας στείλουν το ταχύτερο φωτογραφίες των μελών των οικογενειών τους που βρίσκονται ή όχι στη ζωή να συμπεριληφθούν. Η αποστολή επείγει. Τηλ.: 210-3313067.

Σοβαρά κι εύθυμα

Όταν δίνανε εξετάσεις, μας έπιανε πόνος στο στομάχι. Ο γιατρός ο Νάστος συμβούλευε:

– Ζάντακ και θα περάσει!

Αμ, γιατρέ μου για σένα θέλω να γράψω και δεν ξέρω, από πού ν' αρχίσω.



1965. Μάχη Παπαχρίστου, Ηλίας Νάστος, Κώστας Παπακίτσος, Χαρίλης Ζάχος

Θ' αρχίσω από το τέλος.

Εκεί ψηλά στον 7ο όροφο, στο δώμα του Γενικού Επιτελείου του Ναυτικού –άβατο για μας τους πολίτες– μαζευθήκαμε όλοι. Μας ήθελες κοντά σου να μοιραστούμε τη χαρά σου.

Να 'ναι έτσι, ή έπρεπε να σου συμπαρασταθούμε, γιατί τις ώρες αυτές λυγίζουν και οι... θαλασσύλκοι.

Ας μας έλεγε ότι: «φτάνει».

Σαράντα τρία χρόνια είναι αυτά. Αλήθεια πώς πέρασαν; σαν να 'ταν χθες.

«Ορκίζομαι να φυλάξω πίστη στην πατρίδα...».

Έτσι καθώς ξεκίνησες και μέρα με τη μέρα και χρόνο με το χρόνο –είδες πόσο εύκολο είναι να τα γράφεις– ανέβαινες, ανέβαινες κι έφτασες ψηλά, εκεί που μόνο οι αετοί φτάνουν.

Έγιγες Ναύαρχος γιατρός.

Ναύαρχος... αληθινός σου λέω!!!

Για να φτάσεις τόσο ψηλά, έπρεπε να 'χεις «μπάρμπα στην Κορώνη».

Όταν με ρωτούσαν ποιόν; τους απαντούσα.

– Το Σφήκα!!

– Και ποιος είναι αυτός;

– Ο καφετζής από το Κρυονέρι.

Εσύ έμεινες στη γη κι έδινες καθημερινές μάχες με τους ασθενείς του Ναυτικού Νοσοκομείου.

Προσπαθούσες να μην έχεις παραπονιούμενους τόσο εκεί, όσο και στο ιατρείο σου.

Όταν σου έστελνα φτωχούς –υπάρχουν και τέτοιοι– σου έλεγα:

– Γιατρέ, αυτός δεν έχει λεφτά. Η απάντησή ήταν.

– Μήπως εγώ είχα;



1985. Στο Σίδνεϊ της Αυστραλίας με τον ξενιτεμένο Κώστα Ζάχο

–στο δώμα του Γενικού Επιτελείου του Ναυτικού το άβατο για τους πολίτες– αστραποβόλη σαν τα αστέρια και τα χρυσά σιρίτια. Βγάζανε ομιλίες και λέγανε για σένα κι εμείς οι παλιοί συμμαθητές σου καμαρώναμε.

Λέγανε, λέγανε, λέγανε και καταλήγανε στον άνθρωπο Νάστο. Τι να τα κάνεις τα γαλόνια, τι να την κάνεις την ιατρική αν δεν είσαι πρώτα «Άνθρωπος».

Σε κάθε σου ταξίδι στο εξωτερικό σε ιατρικά συνέδρια, έψαχνες να βρεις πατριώτες. Έψαχνες κι έβρισκες ξενιτεμένους και τους έλεγες λόγια παρηγοριάς, λόγια για την πατρίδα.

Το ξέρω το αγαπάς το χωριό σου τη Σκούπα, αφού έφτιαξες και θέατρο, τώρα που έχεις χρόνο Δε φτιάχνεις και ιατρείο, για τους καλοκαιρινούς μήνες, αφού υπάρχουν και άλλοι γιατροί που θα σε ακολουθήσουν.

Το μάθημα το ξέρεις χωρίς λεφτά μόνο με... τσίπρα.



Γράφει ο
Χάρις Ζάχος
Συντάχτης Διάσελτος
-Συγγραφέας

Αυτό το ξέρω από πρώτο χέρι. Όποτε διευκολυνθείς εκείνο το ενοίκιο από το 1965, πρέπει να το ξοφλήσεις. Δες να το παράγραψε ο χρόνος!!!

Εκεί στον

7ο όροφο



Χωρίς λόγια

Το ποτό εννοώ, για να μην παρεξηγηθώ.

Γιατί εκτός από την ψυχή, θέλει και το στομάχι γιατριά.

Ευχαριστώ για ό,τι έκανες για μένα, μου στάθηκες στις δύσκολες στιγμές της ζωής μου.

Εγώ, τι θα κάνω για σένα, απλά θα σου ξαναφέρω μέλι από τη Σκύρο, τραχανά και καρύδια από τη Μαρίκα και... κρεμύδια απ' το Αυλωνάρι.

Φιλικά

Υ.Γ. Μου πέρασε το στομάχι!!!

Καλοκαίρι 2009

Φίλοι μου αναγνώστες, τα μαζεύουμε και πάλι: τα παιδιά μας, τα

σकुλιά μας, τα γατιά μας και τους φίλους μας και πάμε για τα «ψηλά Βουνά». Τζουμέρκα το λοιπόν. Ένα χρόνο περιμένουμε τη μέρα αυτή, να φτάσουμε ψηλά. Αν φτάναν και το δρόμο, θα φτάναμε γρηγορότερα.

Ανοίξετε πόρτες και παράθυρα να φύγουν οι κουτουτούρες και τα σφαλάκια. Ασβεστώστε τις αυλές, τις γλάστρες, τη σκάλα, τα δέντρα, όσα έμειναν και δεν ξεράθηκαν.

Το αυτοκίνητο ξεχάστε το και περπατάτε.

Να δείτε πόσες καλημέρες θα πείτε!!

Μη κάνετε «εφε» στο δρόμο του χωριού με το καινούργιο αυτοκίνητο.

Αφήστε το έξω από το χωριό, στο σπίτι σας και αφήστε το δρόμο ελεύθερο να περπατάμε, να καθόμαστε να συζητάμε. Τα τροχαία δεν είναι η ώρα η κακή αλλά η απροσεξία μας. Ας σεβαστούμε κι αυτές τις πινακίδες που λένε: Απαγορεύεται η στάθμευση, ας γίνουμε εμείς οι ίδιοι οι τροχονόμοι.

Προσέχουμε το δάσος, Δε βάζουμε φωτιές ούτε να κάψουμε χορτάρια ούτε να ψήσουμε παϊδάκια, η πυρκαγιά παραμονεύει.

Τα σκουπίδια όχι στο λαγκάδι, στο ποτάμι στη ρεματιά. Ο Δήμος και τον ευχαριστούμε φροντίζει να περνά το απορριμματοφόρο δύο ίσως χρειαστεί και τρεις φορές την εβδομάδα. Σεβόμαστε τις ώρες κοινής ψυχίας.

Αφήστε για δέκα μέρες τα φάρμακα στο σπίτι ζήστε χωρίς αυτά. Περισσότερους θαμώνες βλέπω στο φαρμακείο... απ' το φαφενείο.

Ένα, δύο, άντε και τρία «φυσέκια» όπως τα λένε τώρα τα τσίπουρα κάνουν καλό στην καρδιά. Πλαισιώστε τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και βοηθήστε αυτούς που τις αναλαμβάνουν. Η κριτική είναι εύκολη, η πράξη δύσκολη. Παρακινήστε ή ελάτε κι εσείς με τα παιδιά σας στις εκδηλώσεις της Αδελ-

φώπτας, θα 'χουν να λένε για το χωριό τους το χειμώνα.

Προτιμάτε τα καταστήματα του χωριού, δεν είναι ανάγκη τα μακαρόνια να τα κουβαλάμε από την Αθήνα ή την Άρτα. Ψωνίστε αυγά και γλυκά από τη Μαρίκα. Ας πιείτε τον καφέ σας στα καφενεία του χωριού Δε χρειάζεται να πάμε σε ξενοδοχεία στα διπλανά χωριά, εκεί πάνε οι... τουρίστες.

Εμείς έχουμε και ξενοδοχείο, και ταβέρνες και «κορομπι-δάδικο» και γίνεται στο Σαλτε Ψνσταριά και κέντρο διασκέδασης των αδελφών Γιάννη και Νίκου Μπάρα.

Φτάστε με τα πόδια, στον Αϊ Νκόλα στην Ανάληψη, στον Αϊ Λιά, στον Άγιο Σωτήρα στην Αγία Παρασκευή, στον Αϊ Χωτόφορο.

Να ζήσουμε τη ζωή του χωριού όπως την ξέραμε, Δε θα χρειαστεί να πάρουμε πρεμιστικό.

Η φύση είναι το πρεμιστικό μας. Επισκεφτείτε το Λαογραφικό Μουσείο του χωριού μας και προσπαθήστε να πείστε τους δικούς σας, ότι στην κασέλα τα αντικείμενα του παππού και του προπαππού είναι άχρηστα. Εκεί είναι η θέση τους, εκεί θα ζήσουν αιώνια κι ας είναι ένα κομμάτι της ζωής μας.

Ξυπνάτε το πρωί και πάτε μια βόλτα μέχρι τα Νεκροταφεία και αυτοί περιμένουν από μας να τους ανάψουμε το καντηλάκι. Δεν τους βλέπουμε, δεν τους ακούμε, τους αισθανόμαστε.

Τελειώνω με τους στίχους του παιδικού τραγουδιού.

Χωριό μου όμορφο

Με τις ρακούλες και τις ρεματιές

Που 'χεις πεύκα και πλατάνια

Κι ευωδιάζουν οι μυριέτες.

Ζάχος Χάρις

Αντιπρόεδρος της Αδελφότητας
Αγναντιτών Αθηνών

Διαγωνισμός ψαρέματος στο «Μέγα»

Στις 5 Αυγούστου το απόγευμα ημέρα στο ποτάμι. Κατεβείτε με τα καλάμια σας στο ποτάμι. Θα γίνει διαγωνισμός ψαρέματος. Όποιος πιάσει το μεγαλύτερο ψάρι, θα τιμηθεί δεόντως και θα ανακηρυχθεί πρόεδρος μέχρι την άλλη χρονιά.

Παρακαλώ πολύ, όσοι ξέρουν και όσοι δεν ξέρουν και θέλουν να μάθουν ή να κάνουν «χαβαλέ» να 'ρθουν μαζί μας.

Πρέπει να δώσουν το παρόν οι:

Κώστας Νίκου ή

Βίρας

Ζάχος Χαρίλης

Καραβάτσος

Αθανάσιος

Καπέλης Στέλιος

Ο μεγάλος

Καπέλης Κώ-

στας του Μήτσου

Ο Γιατρός Χρή-

στος Κατσάνος

Τα παιδιά του Βασιλή Καρύδη

Ο Βασιλής ο Καρύδης Στέγες σκέ-

παστρα

Κώστας Χριστογιωργάκης ή Φά-

βαλός

Μήτσος Στάμος από Τζαρπονιά

Ο Μήτσος Βίνης συντήχρος δάσκα-

λος

Ο Κώστας Τάσης, από Αγρίνιο

Σωτήρης Πολύζος ο Μαθηματι-

κός

Γιάννης Μπάκος από Γερμανία

Βαγγέλης Σκουληκαρίτης από

Γιάννενα

Ο Ναύαρχος γιατρός Ηλίας Νά-

στος από τη Σκούπα.

Στη θάλασσα τα κατάφερε, να

δούμε στο Μέγα τι ψάρια θα πιά-

σει.

Ο δάσκαλος του ψαρέματος Νί-

κος Λιόντος.

Όσοι ενημερωθούν –και είναι

πολλοί αυτοί– απ' τα γύρω χωριά.

Σκούπα, Πλατανούσα, Μονολίθι, Γραϊκικό, Κουκούλια, Καταρράχτης, Μικροσπηλιά, Ράμια, Σγάρα, Κτιστάδες, να πάρουν μέρος στο διαγωνισμό.

Απαγορεύονται: Τα δίχτυα, ο πεζόβολος, η γαλατσίδα, ο ασβάστης, η πόχα, το σουλπί, η γαλαζόπετρα και ο... δυναμίτης.

Ραντεβού στο ποτάμι, στις 5 Αυγούστου ημέρα Τετάρτη το απόγευμα, εφ' όσον δε βρέχει!!



Ο τόπος του ψαρέματος

Κριτές θα είναι:

Κώστας Παπακίτσος πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Αγναντιτών.

Βούλα Καπέλη, πρόεδρος της Αδελφότητας Αγναντιτών στα Γιάννενα, και ο Γιόργος ο Ζάραγκας μέλος της Αδελφότητας στην Αθήνα.

Ο πρόεδρος της Αδελφότητας των Αγναντιτών στην Αθήνα ο Τάκης Χριστοδούλου, να φροντίσει για το κύπελο και να κάνει την απονομή!!

Αν κάποιος ιερέας θέλει να πάρει μέρος στο διαγωνισμό ευπρόσδεκτος και θα 'ναι ευχάριστο σε μας να μας αγιάσει!! Ο Θεούλης είναι και στο ποτάμι.

Εκ μέρους της Αδελφότητας
Ζάχος Χάρις
Αντιπρόεδρος
Ερασιτέχνης Ψαράς

ΤΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ

Ένα θαυμαστό επίτευγμα της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Τζουμέρκων (Ι.Λ.Ε.Τ.)

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ στις 31 Μαΐου 2009 τα εγκαίνια του Λαογραφικού Μουσείου των Τζουμέρκων. Το Μουσείο στεγάζεται στο παλαιό κτήριο του Δημαρχείου Αγνάντων.

Το Μουσείο ιδρύθηκε με πρωτοβουλία της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Τζουμέρκων. Μια πρωτοβουλία επαινετή και αξιοθαύμαστη από πάσης απόψεως, γιατί υλοποιεί τον καταστατικό στόχο και την πρωταρχική επιδίωξη της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Τζουμέρκων που ήταν η ίδρυση και η λειτουργία Λαογραφικού Μουσείου.



Στιγμιότυπο από τα εγκαίνια

Γιατί: Ό,τι λαογραφικό υλικό απέμεινε πια και είναι αψευδής μάρτυρας της Τζουμερκιώτικης λαϊκής παράδοσης και κληρονομιάς έπρεπε να περισυλλεγεί, να διασωθεί και να προβληθεί.

Λαογραφικό υλικό το οποίο μας παραπέμπει σε παλιότερες νοσταλγικές εποχές και ξαναζωντανεύει πτυχές και όψεις της ιστορίας της ζωής, της καθημερινότητας και των ασχολιών των Τζουμέρκων.

Αντικείμενα που κινδυνεύουν να σαρωθούν και να εξαφανιστούν από την επέλαση του σύγχρονου τεχνικού πολιτισμού με τις ευδαιμονιστές και υλιστικές τάσεις του.

Πράγματα που θυμίζουν στους μεγάλους και γνωρίζουν στους νεότερους αλλοτινές εποχές που -δυστυχώς- σβήνουν και χάνονται ανεπιστρεπτή.

Αυτά όλα με την ίδρυση και τη λειτουργία του Μουσείου τα πέτυχε η Ι.Λ.Ε.Τ. χάρις στις άοκνες προσπάθειες των μελών του Διοικητικού της Συμβουλίου και την πολύτιμη συμβολή της κ. Βούλας Γεωργονίκου, μέλους της Εταιρείας, η οποία -χρόνια τώρα- με ζήλο και μεράκι, με ανιδιοτελή και ειλικρινή αγάπη, αθόρυβα, υπομονετικά και μεθοδικά συγκέντρωσε το λαογραφικό υλικό που φιλο-



Χαρακτηριστικές τοπικές φορεσιές

ξενείται και εκτίθεται στο λαογραφικό μουσείο.

Στα εγκαίνια παρευρέθηκαν ο Δήμαρχος Αγνάντων κ. Χρήστος Χασιάκος, ο Νομάρχης Άρτας κ. Γιώργος Παπαβασιλείου, ο βουλευτής του ΠΑ.ΣΟ.Κ. κ. Δημήτρης Τσιρώνης, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Αρταίων κ. Χρήστος Καραβασιλής, Ο Γεν. Γραμματέας Δ. Ιωαννίνων, ο Δήμαρχος κ. Μπατατόλης Κωνσταντίνος και ο Αντιδήμαρχος Δήμου Αιθίων (Γαρόϊκι) και πλήθος κόσμου.

Μιλώντας στην τελετή εγκαίνιων ο Πρόεδρος της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας κ. Κώστας Μαργώνης είπε τα εξής:

Κυρίες και Κύριοι

Η ίδρυση ενός μουσείου αποτελεί γεγονός με ιδιαίτερη σημασία. Τα εγκαίνια του Λαογραφικού Μουσείου της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Τζουμέρκων, στα Άγναντα, αποτελούν ορόσημο

στην ανοδική πορεία της. Είναι ένα έργο που ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των μελών και φίλων μας. Με το έργο αυτό εκπληρώνεται το όνειρο των ιδρυτικών μελών της Εταιρείας, του Στ. Φίλου, του Χρ. Παπακίτσου, του Ν. Μπριασούλη και άλλων. Ένας καρπός της πολυετούς προσπάθειας της Εταιρείας να διασώσει και να αναδείξει την κοινωνική μνήμη και το ιστορικό ίχνος της περιοχής μας.

Ταυτόχρονα αποτελεί αντιπροσφορά προς την κοινωνία και τους κατοίκους των Τζουμέρκων, προς τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, προς τους βουλευτές που μας εμπιστεύθηκαν και μας στήριζαν όλα αυτά τα χρόνια.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλουμε στο Δήμαρχο Αγνάντων που στέγασε το Μουσείο και το όραμά μας.

Αναμφισβήτητη, η συγκέντρωση και ταξινόμηση των εκθεμάτων του Μουσείου μας, των τεκμηρίων της παραδοσιακής κοινωνίας των Τζουμέρκων, είναι έργο πολλών. Ιδιαίτερος έπαινος όμως αξίζει στην κυρία Βούλα Γεωργονίκου, που με υπομονή και επιμέλεια συγκέντρωσε τα αντικείμενα, και στον σύζυγό της, τον κύριο Βαγγέλη Γεωργονίκο, που φρόντισε για την αποκατάστασή τους και την τοποθέτησή τους στο χώρο του Μουσείου. Η αγάπη των δύο αυτών ανθρώπων για τον λαϊκό πολιτισμό της περιοχής μας υπήρξε το κίνητρο για πολλούς Αγναντίτες να δωρίσουν αντικείμενα που κατείχαν για να εκτεθούν στο Μουσείο μας. Η αναφορά κάποιων θα αδικούσε άλλους. Ο έπαινος αξίζει σε



Ο παλιός αργαλειός ζωντανεύει στα χέρια της υπεύθυνης του μουσείου Παρασκευής Γεωργονίκου όλους όσοι μας εμπιστεύθηκαν.

Το Λαογραφικό Μουσείο της Ι.Λ.Ε.Τ., που σήμερα εγκαταστάθηκε και θα προσπαθήσουμε να μετεξελιχθεί σε Μουσείο των Δυτικών Τζουμέρκων, θα λειτουργεί όπως όλα τα σύγχρονα λαογραφικά μουσεία. Ο επισκέπτης θα έχει τη δυνατότητα να γνωρίσει τα αντικείμενα και να κατανοήσει τη λειτουργία και την αξία τους.

Η λειτουργία του Μουσείου θα είναι σύμφωνη με τις αρχές της σύγχρονης μουσειολογικής θεωρίας και πρακτικής. Θα κληθούν ειδικοί να μας συμβουλευθούν σε θέματα κατάταξης των εκθεμάτων, φωτισμού, τρόπου ανάδειξης και ψηφιακής καταγραφής.

Για την ενημέρωση των επισκεπτών θα τυπωθεί ένας πλήρης οδηγός και θα παραχθεί κατάλληλο οπτικό - ακουστικό υλικό. Τέλος, θα εντείνουμε και θα συστηματοποιήσουμε τις προσπάθειές μας για τη συλλογή αντικειμένων από όλα τα χωριά της περιοχής μας.

Κυρίες και κύριοι, τα εγκαίνια του Λαογραφικού Μουσείου της Ι.Λ.Ε.Τ. είναι η αρχή μιας νέας προσπάθειας για τη διάσωση και την ανάδειξη του πολιτισμού των Τζουμέρκων. Στην προσπάθειά μας αυτή χρειαζόμαστε την οικονομική στήριξη και την τεχνολογική των Δήμων, της Νομαρχίας και του Υπουργείου Πολιτισμού. Και πάνω απ' όλα την εμπιστοσύνη των ανθρώπων που ζουν ή κατάγονται από τα Τζουμέρκα.

Σας ευχαριστώ πολύ

Το Λαογραφικό Μουσείο σε τελική ανάλυση είναι απαραίτητο για όλα τα Τζουμέρκα. Με τη λειτουργία του στην ουσία πετυχαίνουμε τη θέαση του παρελθόντος, για να έχουμε ένα νήμα συνέχειας, αλλά και μια ουσιαστική ερμηνεία της φυσικής και κοινωνικής εξέλιξης της κοινωνίας των Τζουμέρκων.

Με την ενημέρωσή μας για τους παλιότερους τρόπους ζωής φωτίζουμε εντονότερα τα βήματα της πολιτιστικής μας πορείας. Η ιστορική και πολιτιστική ενημέρωση για το παρελθόν και τη ζωή του τόπου μας είναι χρέος όλων μας, όλων των Τζουμερκιωτών. Τι έγινε πριν από μας, μέσα στα πλαίσια της Τζουμερκιώτικης ζωής πρέπει να το ξέρουμε, όπως μια οικογένεια ενδιαφέρεται να μάθει για τους προγόνους τους.

Μελετώντας τη λαϊκή ζωή εισδύουμε βαθύτερα στην ανθρώπινη ψυχή που με την απλότητα και τις φυσικές εκδηλώσεις της γίνεται περισσότερο αγαπητή. Διαπιστώνουμε επιπλέον τις ανάγκες και τα απλά μέσα ζωής του λαού, εκτιμώντας τις πρακτικές λύσεις του...

Γι' αυτό είναι ανάγκη να αγκαλιάσουμε το Λαογραφικό Μουσείο όλοι οι Τζουμερκιώτες.

Χρίστος Α. Τούμπουρος

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο Εξωραϊστικός Πολιτιστικός Σύλλογος Παλαιοχωρίου Αγνάντων πραγματοποιεί την ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση στις 4/8/09 ημέρα Τρίτη και ώρα 19.00 μ.μ. στην πλατεία του συνοικισμού.

Μετά το πέρας της συνέλευσης θα ακολουθήσει συνεστίαση.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΡΔΑΛΗΣ

ΨΗΤΟΠΩΛΕΙΟ "ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ"

ΘΕΟΔ. ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΟΥ Κ. ΜΠΑΚΟΥ

ΣΥΡΑΚΟΥΣΩΝ 46 - ΛΑΜΠΡΙΝΗ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ 210-29.29.105

ΓΕΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΑΦΟΙ Ι. ΓΙΑΝΝΑΚΗ

ΑΓΝΑΝΤΑ - Τηλ.: 6977-076267

Κέντρο «ΠΑΝΟΡΑΜΑ»

Κων/νου Κωστούλα
Άγναντα

Τηλ.: 26850 - 31000

ΚΑΦΕ ΨΗΣΤΑΡΙΑ «ΤΟ ΣΤΕΚΙ»

ΑΝΘΟΥΛΑ ΧΡ. ΚΩΣΤΑ

Άγναντα - Τηλ. 26850-31.327

TABERNA «ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ»

ΜΗΤΣΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Άγναντα Τηλ. 26850-31163

Ιατρικά θέματα

Γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση: Η πιο συχνή άγνωστη νόσος

Πολλές φορές, ύστερα από ένα βαρύ γεύμα, την επόμενη μέρα ή την ίδια νύχτα έχουμε ξινίλες, κάψιμο στο στήθος ή στο στομάχι και την αίσθηση ότι το φαγητό «ανεβαίνει» ξανά στο στόμα. Τα συμπτώματα αυτά συμβαίνουν σε έναν στους τέσσερις ανθρώπους στις χώρες της Δύσης τουλάχιστον δύο φορές την εβδομάδα ενώ περισσότεροι από 5% υποφέρουν σε καθημερινή βάση. Υπεύθυνη για αυτή την κατάσταση θεωρείται μια διαταραχή του πεπτικού συστήματος που ονομάζεται γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση. Το κάψιμο πίσω από το στέρνο είναι το πλέον κοινό σύμπτωμα που σχετίζεται με την γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση, αλλά μπορεί επίσης να παρουσιάσετε: βραχνάδα, πόνος στο λαϊμό, ανάγκη συχνής κατάποσης, κάψιμο στα στόμα ή το λαιμό, επίμονος βήχας, πόνος ή δυσφορία στο στήθος, τερηδόνα ή φλεγμονή του στόματος κ.ά.

Τι είναι όμως η γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση; Είναι το φαινόμενο κατά το οποίο το περιεχόμενο του στομάχου αντί να προωθηθεί φυσιολογικά προς το έντερο, επιστρέφει στον οισοφάγο ο οποίος είναι ευαίσθητος και δεν διαθέτει την απαραίτητη προστασία απέναντι στο όξινο γαστρικό υγρό. Μετά την κατάποση, μια βαλβίδα μεταξύ του οισοφάγου και του στομάχου ανοίγει για να επιτρέψει την είσοδο της τροφής και στη συνέχεια κλείνει για να εμποδίσει την παλινδρόμηση του περιεχομένου του στομάχου στον οισοφάγο. Για πολλούς πάσχοντες από γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση, η βαλβίδα αυτή υπολείπεται λειτουργικά, με αποτέλεσμα να μην είναι σε θέση να αποτρέψει την παλινδρόμηση οξέος στον οισοφάγο. Επιπλέον, μπορεί να συνυπάρχει διαφραγματική, δηλαδή μετακίνηση μερικών του στομάχου πάνω από το διάφραγμα η οποία επιδεινώνει δραματικά την ανεπάρκεια της γαστροοισοφαγικής βαλβίδας.

Η γαστροοισοφαγική παλινδρόμηση έχει ως αποτέλεσμα να δημιουργηθεί φλεγμονή στον οισοφάγο, ενώ εάν δεν αντιμετωπιστεί θεραπευτικά αυτή η κατάσταση υπάρχει ο κίνδυνος της χρόνιας φλεγμονής ή οισοφαγίτιδας, που μπορεί να οδηγήσει σε οισοφάγο Barrett. Σε σοβαρές περιπτώσεις, ο οισοφάγος Barrett μπορεί να αποτελέσει μια επιπλοκή της γαστροοισοφαγικής παλινδρόμησης η οποία μπορεί να είναι απειλητική για τη ζωή. Από τη στιγμή που θα παρουσιαστεί, ο οισοφάγος Barrett μπορεί να προκαλέσει κακοήθεια, αυξάνοντας τον κίνδυνο εξέλιξης σε οισοφαγικό αδενοκαρκίνωμα κατά 30 έως 125 φορές.

Η διάγνωση της νόσου πρέπει να επιβεβαιωθεί με εξετάσεις που γίνονται από γαστρεντερολόγο όπως η γαστροσκόπηση, η μανομετρία και ρημετρία του οισοφάγου, ο έλεγχος ελικοβακτηριδίου του πυλωρού. Οι εξετάσεις προσδιορίζουν την βαρύτητα της νόσου και αποκλείουν άλλα νοσήματα όπως π.χ. το έλκος που απαιτούν άλλη θεραπευτική αντιμετώπιση.

Η θεραπεία της γαστροοισοφαγικής παλινδρόμησης συνίσταται σε αλλαγές στον τρόπο της ζωής και της διατροφής μας καθώς και στην φαρμακευτική θεραπεία. Παρακάτω παραθέτονται κάποιες χρήσιμες συμβουλές για την καλύτερη αντιμετώπιση του προβλήματος της παλινδρόμησης

- Τρώτε μικρά, ελαφριά και συχνά γεύματα.
- Προτιμήστε: τα λίπη, τα τηγανητά, τις σκολάτες τα μπαχαρικά, τα σκόρδα, το κρεμμύδι, τον καφέ, τα αλκοολούχα ποτά, τα ξινά φρούτα, τα αεριούχα ποτά, την μέντα, τα γλυκά με σιρόπια, τις πίτες με φύλλο.
- Αποφεύγετε το κάπνισμα.
- Ελαττώστε το βάρος σας.
- Αποφεύγετε τα στενά ρούχα και τις σφιχτές ζώνες.
- Όταν η καούρα και οι ξινίλες σας ταλαιπωρούν συχνά > μη ξαπλώνετε πριν περάσουν τουλάχιστον δυο ώρες μετά το φαγητό, μη σκύβετε για να μη πιέσετε το στομάχι σας, όταν ξαπλώνετε ανασηκώστε το πάνω μέρος του σώματός σας.

Δημ. Σ. Μπάκος - Ιατρός γαστρεντερολόγος

Ο ΒΗΧΑΣ Ιατροκοινωνικά

Βήχα λέμε το ηχητικό αποτέλεσμα ενός συνδυασμένου αμυντικού μηχανισμού (αντανάκλαστικού), που αφορά τους πνεύμονες τον εγκέφαλο και άλλα όργανα.

Η εμφάνισή του δηλώνει την ύπαρξη κάποιας παθολογίας.

Είναι το 3ο σε συχνότητα σύμπτωμα για το οποίο παραπονούνται οι ασθενείς στους γιατρούς.

Σαν μηχανισμό, πέραν όποιων ωφελειών, είναι επίσης υπεύθυνος για την μετάδοση και διάδοση μολυσματικών νόσων, μπορεί να προκαλέσει αυτόματα κατάγματα πλευρών, θλάσεις και ρήξεις μυών, πνευμοθώρακα κ.λπ.

Σαν σύμπτωμα είναι το μόνο που μπορεί να το μιμηθεί και ο υγιής άνθρωπος ακούσις ή εκούσια. (Απορία φύλλου βήχ-Ξερόβήχας πάνω στην συζήτηση για να υπενθυμίσω σε κάποιον από τους συζητώντες κάτι συμφωνημένο που ξεχνάω... Από την πόρτα σου περνά, βήχας και ξεροβήχας κι' αν δεν ανοίξεις να σε δώ!...)

Η εκδήλωση του πάντως για αμυντικούς μηχανισμούς έχει να κάνει με προσπάθεια καθαρισμού του βρογχικού δένδρου από βλέννη, ξένα σώματα, παράγωγα φλεγμονής και επισυμβαίνει αντανακλαστικά μέσω υποδοχών (αναπνευστικού και εξωαναπνευστικού που ειδοποιούν τον εγκέφαλο, ο οποίος δίνει με την σειρά του εντολή να συμβούν διαδοχικά

τα εξής: α) Εισπνοή συνήθως βαθειά και απότομη.

β) Συμπύεση του εισπνευσθέντα αέρα σε συνθήκες βίαιης εκπνοής με κλειστή την επιγλωττίδα του λάρυγγα.

γ) Απότομη διάνοιξη της επιγλωττίδας και βίαιη αποβολή (εκτόνωσης) του συμπιεσμένου αέρα από τους αεραγωγούς. Οι ταχύτητες σε αυτή την φάση μπορεί φθάσουν τα 100 χλμ/ώρα.

Έτσι τα συμπαρουσθέντα από τον αέρα μικροσωμάτια βλέννης που μπορεί να περιέχουν πύον, ιούς, μικρόβια κ.λπ. κατά περίπτωση εκτινάσσονται μακριά. Βάζοντας το χέρι ή το μαντήλι μπροστά στο στόμα μειώνουμε δραστικά την απόδοση εκτίναξης. Μικροοργανισμοί συναθροίζονται έτσι στα χέρια και δεν είναι ψέμμα ως εκ τούτου, ότι κάποιες μολυσματικές νόσοι μπορεί να μεταδοθούν και με χειραψία!!

Αναγκαιότητα λοιπόν το συχνό πλύσιμο των χεριών.

Το ηχητικό αποτέλεσμα της βίαιης διόδου του αέρα από τους βρόγχους και τις κοιλότητες να αναπνευστικού (στόμα - μύτη) ποικίλει από άνθρωπο σε άνθρωπο και έχει διαβαθμίσεις στην έντασή του. Έτσι μπορείς πολλές φορές από τον βήχα του παραστικού να καταλάβεις ποιος είναι αυτός.

Χωρίζεται σε ξηρό ερεθιστικό και παραγωγικό αναλόγως αν έχει παραγωγή ή όχι πυέλων.

Σαν αντανακλαστικό που είναι δεν μπορεί να διακοπεί αυτόβουλα και έτσι είναι από τα πράγματα που δεν κρύβονται. (Ο βήχας ο παρά και ο έρωτας για πολλούς).

Η θεραπεία του έχει να κάνει με την θεραπεία της υποκείμενης παθολογικής κατάστασης (π.χ. πνευμονίας).

Έτσι είναι λάθος να προσπαθούμε να σταματήσουμε τον βήχα με φάρμακα (αντιβηχικά) χωρίς παράλληλα να καταπολεμούμε την υπαίτια νόσο.

Καλά είναι για κάθε βήχα που παραμένει πάνω από επτά μέρες και είναι ανεκτός να συμβουλευόμαστε τον γιατρό.

Έτσι όταν ένας φίλος χωριανός μου ζήτησε συμβουλή για έναν βήχα που είχε, ενώ παράλληλα κάποιες δραστηριότητες του τελευταίου είχαν εκφυλίσει το πεδίο αποδοχής της παράας του καλοκαιριού του καθησυχάσα απειλητικά: «Θα στον κόψω εγώ αυτόν τον βήχα».

Τέλος και επειδή η εφημερίδα μας έχει πλατεία αναγνωσιμότητα δηλώνω ότι κάθε ομοιότητα περιστατικών και ονομάτων με συγχωριανούς και ιδιαιτέρως ομοιομότες διπλανού γεωγραφικού διαμερίσματος είναι «εντελώς τυχαία».

Ιωάννινα 14/5/09

Κατάσχος Αλ. Χρήστος
Ιατρός Πνευμονολόγος -
Φυματιολόγος - Εντατικολόγος

ΣΧΟΛΙΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟΝ... ΣΧΟΛΙΑΖΟΝΤΑ

Κατανοώ την κριτική του «Συγγραφέα» χωριανού μας που γράφει στη στήλη ΒΛΕΠΩ, ΑΚΟΥΩ, ΣΧΟΛΙΑΖΩ για το θέμα που ανέπτυξε στο υπ' αριθ. 165 (Οκτ. - Δεκ. - 2008) φύλλο της εφημερίδας «ΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ ΑΡΤΑΣ» σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και την μόλυνση των νερών του Αγγαντίτη ποταμού.

Εγώ βέβαια είμαι οπαδός της άποψης «Συμφέρον το Αληθές» κατά το «Εθνικόν είναι το Αληθές» του Εθνικού μας ποιητή Διονυσίου Σολωμού.

Ασκοληθήκαμε με ένα ζωτικό και υπαρκτό θέμα που αφορά την ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ και την υγεία των κατοίκων της περιοχής μας και ο σχολιάζων μας ανεβάζει και μας κατεβάζει με την πολυγραφωπότητα πέννα του ως ΔΙ-ΑΦΗΜΙΣΤΕΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ.

Μήπως αγαπητοί χωριανοί μας, θα πρέπει να πάθουμε τα χειρότερα, να προκύψει κάποια επιδημία, μολυσματική ασθένεια, Σαλμονέλα κ.λπ. και να πάμε κάμποσοι από τους κατοίκους μας στα Νοσοκομεία, και μετά να ψάξουμε τα αίτια, και να πάρουμε μέτρα προστασίας για την καταπολέμηση του προβλήματος; Αυτό θα είναι ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ για τον τόπο.

Άλλοι φορείς αγαπητοί χωριανοί, όπως Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, Δήμοι, Σύλλογοι κ.λπ. δεν παλεύουν για την πρόληψη της μόλυνσης του υδάτινου δυναμικού (Άραχθος - Καλαμάς - Λούρος, Λίμνες κ.λπ.) και αγωνίζονται με ποικίλους τρόπους, βλάπτουν και αυτοί τον τόπο τους; Είναι και αυτοί κατακριτέοι; Πιστεύω ότι η αλήθεια πρέπει να λέγεται και η πρόληψη είναι η καλύτερη θεραπεία.

Θα δεχόμουν την καλοπροαίρετη κριτική του, αλλά ο τρόπος έκφρασής του είναι για μένα απα-

ράδεκτος και υποκριτικός (το αναγνωστικό κοινό της εφημερίδας ως το κρίνει).

Θεωρεί ο σχολιάζων ότι όλοι εμείς οι υπόλοιποι, (γράφοντες και μη), κυκλοφορούμε στην κοινωνία με λεξιλόγιο σαράντα λέξεων, τη δε



Γράφει ο Δημ. Κούκος

αφεντιά του τη θεωρεί πολυγραφωπότητα και στο μυαλό του κουβαλάει σαράντα κρινιά γνώσεις.

Ο φίλος του ο Δημοσιογράφος που αναφέρει στο σχολίο του, Αγαπητοί χωριανοί, γιατί δεν είχε το θάρρος της γνώμης του, διαβάζοντας τα γραφόμενά μου, να γράψει και αυτός την άποψη του ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ; Αλλά είμαι ακράδαντα πεπεισμένος ότι αυτό είναι κατασκευάσμα της νοσηρής φαντασίας του σχολιάζοντα για να βγάλει τον εαυτό του έξω απ' την εφημερίδα. (Να ο φίλος μου ο Δημοσιογράφος μου κουνάει την εφημερίδα κάθε φορά που με συναντά κ.λπ.)!!! Αν υπάρχουν τέτοιοι Δημοσιογράφοι στον τόπο, αγαπητοί φίλοι, σίγουρα ο τύπος θα κτρινίσσει.

Ο σχολιάζων λέει ότι προσπάθησε να μπάλώσει τα αμπάλωτα, αλλά με τον τρόπο της γραφής του έριξε μια χούφτα μπαρούτι στη φωτιά και όχι σταγόνες λάδι στο καντήλι των παραδόσεων κ.λπ. όπως ο ίδιος γράφει αλλού. Η αφεντιά του ζητάει από τους αναγνώστες του, να κρίνουν τα γραφόμενά του με επιείκεια, αλλά ο ίδιος τορπιλίζει με απαράδεκτο τρόπο τα γραφόμενα των άλλων (εκτός των ανθρώπων δύο πήρας φέρεται...).

Εγώ δεν είμαι Δημοσιογράφος, ούτε Συγγραφέας, είμαι ένας απλός σκεπτόμενος άνθρωπος, που προσπαθώ και θα προσπαθώ να βοηθώ τον τόπο μας στη λύση υπαρκτών και ζωτικών θεμάτων και να λέω τα πράγματα με το όνομά τους. Πλην όμως μερικοί διαμένοντες στις Μικρο-Δάφνες και στα Κολωνάκια, δεν θέλουν να κατανοήσουν ότι ο τουρισμός

και οι επισκέπτες της περιοχής μας έρχονται απ' το ποτάμι, για το ποτάμι, και αν εμείς οι ντόπιοι συνεχίσουμε με τέτοια νοοτροπία, πολύ φοβάμαι, θα τους πάρει πόλη το ποτάμι και κάσες αγαπητέ μου χωριανέ μ'ε την Τζουερικιώτικη λαλιά και τη Λαϊκή Παράδοση και μόνο, χωρίς να κοιτάμε τα προβλήματα του μέλλοντος που προεβόλαμε.

Κλείνοντας αγαπητοί χωριανοί αυτές τις λέξεις που αράδιασα παραπάνω (κατά τον σχολιάζοντα), δεν ήθελα να τις συρράψω με τέτοιο τρόπο (δεν είναι τον χαρακτήρα μου), αλλά ο σχολιάζων με ανάγκασε να τον... σχολιάσω και πολύ φοβάμαι ότι η αφεντιά του μονάχα ΣΧΟΛΙΑΖΕΙ κακόβουλα χωρίς να ΒΛΕΠΕΙ και χωρίς να ΑΚΟΥΕΙ.

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ:

(Η κριτική του σχολιάζοντα το Άρθρο μου για την μόλυνση του Αγγαντίτη ποταμού, δημοσιεύθηκε στο υπ' αριθ. 166 (ΙΑΝ. - ΦΕΒΡ. - ΜΑΡΤ. 2009) Φύλλο της εφημερίδας «ΤΑ ΑΓΝΑΝΤΑ ΑΡΤΑΣ» στη στήλη ΒΛΕΠΩ - ΑΚΟΥΩ - ΣΧΟΛΙΑΖΩ στη δεύτερη παράγραφο. Αν διαβάσετε την κριτική του, μόνοι σας θα τον κρίνετε με πιο σκληρά λόγια. Εγώ τον σχολίασα με επιείκεια.

ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ – Άγναντά μου (3) Γ ΜΕΡΟΣ (τελευταίο)

Χωριό μου, απ' άκρη σ' άκρη, στις περιοχές σου
απόλαυσα ταξίδια μακρινά.

Αγρίμι – αγριμάκι, γλήγορα κι' αργά περιπλανήθηκα,
τριγυρινά κι' αλάργα...

Απόσταίνα κι' έπινα τ' απόσκια, την κοτρώνα – πολυθρόνα
κι' ανάσαινα, συλλογιόμιον και ξεχνιόμιονα.

Το περισσότερ' κάζενα, στο παρτέρι να βαδίζει,
το ψαλίδι των κελιδονιών, τα' αγέρι να σκίζει.

Ζευγάρι πεταράκια λάμποντα, χρυσωμένα, τη μαπί μου,
τη σύρανε στις λιμνούλες και δυο τόξα γραμμένα,
με σημάδεψαν ολότελ' άλαλο, το δικώς άλλο.

Χαμίνι, στον «Άγιο Νικόλαο», τον «Άγιο Κωνσταντίνο»,
τα κόκκινα κόμματα, σώνει και καλά,
οι κόποι στράφι, έψαχνα για χρυσάφι.

Στις «Κούνιες», τα «Κονάκια», το «Σταυρό»,
τα υψώματα, οι ομιόλεις, οι περαστικές αντάρες
με κύκλωσαν υγρές ακούλες, αισθησιακές.

Τις γυάλινες φιάλες, γιομάτες γάλα, μέλι και κρασί
από νεράιδες, μου τις ράισαν κερανοί.

Ροδόλησα στο «Στραρ», την «Καρού τη μεγάλη», κοπά
«Αγία Αικατερίνη», «Άγιο Δημήτριο», ράχη – ράχη
«Άγιο Χριστόφορο», αεράτος ρίχτικα στο «Σάλτσι» το ποτάμι,
την ανηφορία την απότομη πύρα, παραπάνω από τον «Άγιο Σωτήρα».

Στους «Άγιου Ταξιάρχες» βρέθηκα, του Άραχθου την πλημμύρα,
τρία ψαράκια πέστροφες, μου γνέκανε αρμύρα.

Της «Σγάρας» στον ανήφορο αργοπόρνα, έξω από το
σύνορο ξεστράτσια, στις «Άρτσες» επιστροφή και στον
«Μπαλαδύμα» τη στροφή τα παπούτσια μ' τρύπια.

Αλαφροϊσκιώτος, περνούσα κάτω από τα παραθύρια,
τις πόρτες κι' ανάμεσα απ' τα σπία των χωριανών, ένα – ένα
και σπύι ψηλότερο θαρρούσα, της Θεάς Ελένης,
στην εμπασιά της συνοικίας «Αγία Φανερωμένη».

Αμολητός στις «κουδέλες» η σκηματισμένη τεθλασμένη
της αστραπής έσθηνε στη νεροτροβιά του μύλου.
Δρασκελιές τα πετροθέμελα του γιοφυριού, έπνιγαν
της σφαγής των «ζωντανών» την οίμωγή και κώνευαν
το βρονταριό της ηλεκτροπαραγωγής.

Φρόκαλο, σ' ασπρολιθάρα στην ακροποταμιά ζέπεσα,
βούλιαξα παρέα με τα βατράκια, ψηλάθε κρέμονταν
βασταμένο με λούρες τα λερά βράκια.

Ηρίνα, κατεβατί γοργόνας ουρά, ξερβοδεξία τα λήπια
ξέπλενε στο λουτήρα της χαράδρας, αφρός, σαπούνι,

η αλόη, τα μαγιοβότανα, τα σπάρτα, η μολόχα.

Τις διπλάρικες πλατείες των μαχαλάδων με την εκκλησιά,
τα σχολεία –δευτέρη κατοικιά–
ύστερ' από νυκτοήμερες βροχές, τις είδα με οδύνη,
μακαιρωμένες στα πλευρά και την κατολίσθηση
σερηπτό, να τρώει και να πίνει.

Το πατρικό παλατάκι, λιπό κτισμένο, σέκεται Άγναντά μου.
Το σπιτάκι μέσα είχε, το μπαούλο, το γιούκο, την κασέλα,
τα' αμπάρια, την τεράστια όρθια βαρέλα.
Στους ασβεστωμένους τοίχους, κεντημένη η «Καλημέρα»,
τα κουρτινάκια στα ιζαμοπαράθυρα –λευκά συννεφάκια–
το διβλίο στη ροκοφυλλένια κλινοστρωμένη
και τ' άγουρα μυαλά στο «ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΕΙΟ».
Το σπιτάκι με το κουλιάρη, τη σκαφίδα, τη γάστρα,
το πλαστήρι τους μουτραπάδες...
Περισσότερο, ακριβότερα αξίζουν από τα' ασήμια
που κατέχουν οι μαχαραγιάδες...

Το σπιτάκι στα πέτρινα σκαλιά, ο βασιλικός –θυμιάτο,
το γαρούφαλο – λιθανιστήρι, το νυκτολούουδο,
της βραδιάς τον ψουχιά, να με κλείνει με τον ίδιο μυστικό
αριθμό, στους λαχνούς της ευωδίας.

Το σπιτάκι, προεξάρχουσες ήταν παρουσίες,
βασιλομήτωρ η γιαγιά, βασίλισσά μου η μάνα!!

Άγναντά μου, χαρές – λύπες
γιορτές – κηδείες, πένθη – πανηγύρια
Κι' είναι η ψυχή, έως θανάτου παραδομένη
κι' είναι η ψυχή, ενός Σαββάτου ευλογημένη.

Άγναντά μου, μόνιμή μου μόνι
μία του βλέμματος, θωπεία εαρνιά
Της ακοής, λατρεία εωθινή
των συναισθημάτων, ακένωτος ωκεανός
των διανοημάτων θολόκτιστος ναός.

Άγναντά μου, μόνιμή μου μόνι
γιατρεία αναπάντεχη, λαθωμένη ολάνοικτη
Ανέγγιχτη (εν τοις πράγμασι) άπιαστη
για πάντα μακριά μου
Εγγύτατη (εν τοις οράμασι) οπασία απτή
και πάντα μπροστά μου.

(Στην άστοχη αυτό...αγιογράφηση,
την αμαρτωλή ειδωλοποίηση, το στόμφο, το μανιερισμό,
τη μεγαλαυχία –καλασιά μου!– ανεπίγνωστα
δικαιολογείμαι επί τούτου, με το τετράστιχο,
σαν τελική στίξη: –Άγναντά μου το πομπιάρικο πουλί
στο Ερέχθειο κελαδί του Ελικώνα
ας τον πήρανε τη φωνή, λίγο – πολύ
Ερινύες δίδωκε κι' απ' τον Κιθαίρωνα.–).
ΤΕΛΟΣ

Μπιστάκης Αγνάντιος

Εγκαίνια Λαογραφικού Μουσείου Τζουμέρκων

Ως υπεύθυνος από την Ι.Λ.Ε.Τ. για τη συλλογή Λαογραφικού υλικού, θέλω να ευχαριστήσω τον Δήμαρχο κ. Χρήστο Χασιόκο, και το Δημοτικό Συμβούλιο για την παραχώρηση του κτηρίου του παλιού Δημαρχείου Αγνάντων, στην κεντρική πλατεία του χωριού, θέση ίσως η καταλληλότερη για να γίνει η Βιβλιοθήκη της Ι.Λ.Ε.Τ. και το Λαογραφικό Μουσείο, κάτι που έλλειπε από το χωριό μας.

Η προσπάθειά μου αυτόν τον καιρό ήταν αρκετά μεγάλη στο να συγκεντρώσω το απαραίτητο υλικό, και να το τοποθετήσω όσο γίνεται πιο καλά σύμφωνα με τον υπάρχοντα χώρο.

Σε όλη αυτή την προσπάθεια στάθηκε δίπλα μου και ο σύζυγός μου, ο οποίος με βοήθησε πάρα πολύ.

Δεν μπορώ όμως να μην αναφέρω ονομαστικά και να ευχαριστήσω όλους όσους προσεφέρθησαν να βοηθήσουν για το στήσιμο του Μουσείου, όπως τον Δημοσθένη Αναστασίου για την μεταφορά ορισμένων πραγμάτων. Τους Κώστα Καπέλη του Βασιλείου και Κώστα Μαυροπάνου για διάφορες εργασίες όπως το στήσιμο της ντουλάπας – ραφιών – κουζίνας – πινακίδων και φωτογραφιών.

Επίσης τους Παντελή Χάρο και Μιχάλη Αγρό για την καλλιτεχνική τους προσφορά.

Για το στήσιμο του αργαλειού, το ιδίωμα, το πέραςμα στα μητρία στο χτένι και το ύφασμα φλοκάτας και κουρελούς θέλω να ευχαριστήσω τις γυναίκες: Χριστίνα Παπακίτσου – Κωκ/να Κατσάνου – Παναγιώτα Κωστάκη Χριστίνα Καπέλη και Βασιλική Αναστασίου.

Για το στρώσιμο του Μουσείου με υφαντά και την καθαριότητα εκτός από τις προαναφερθέντες γυναίκες βοηθήσαν και η Μαίρη Στάμου-Παπαθεοδώρου, η Λίτσα Ζιάβρα η Καλυψώ Κράββαρη και η Τούλα Μιχ. Αγρόου, η οποία εκτός από το τι προσέφερε στο Μουσείο ήταν πάντα κοντά μου για ότι έλλειπε έτρεχε να το φέρει από το σπίτι της.

Δεν θα παραλείψω να αναφέρω την Ελένη Βασιλείου Φίλου και το σύζυγό τους για τη βοήθειά τους.

Επίσης την Σπυριδούλα Παπακίτσου – Μαντζού και την κόρη μου Κατερίνα που ήταν οι πρώτες που ήρθαν και τοποθέτησαν τα κουρτινάκια.

Τέλος ευχαριστώ όλους τους χωριανούς που προσέφεραν διάφορα αντικείμενα και παρευρέθησαν στα εγκαίνια του Μουσείου.

Παρασκευή Καπέλη – Γεωργονίκου

Παιδικές αναμνήσεις

Μία σνιά γεμάτη σνία
Ήταν πίσω στον Ζολότα
Πον πηγαίναμε να φάμε
Και κρινόμαστε στα χόρτα.

Ο Μπάριμα Μήτσος φτύλαγε
Κρατώντας καραμπίνα
Και εμείς στη ράχη απέναντι
Μας έκοβε η πείνα.

Ο ήλιος έκαψε πολύ
Κοιμημένοι μες στα ρίκια
Να πάει ο γέρος για φαί
Να κλέψουμε τα σνικά.

Να φάμε φρονιά εποχής
Δαμάσκηνα φράγια
Αγρία γκότσια νόστιμα
Πον ήταν όλο γλνίκια.

Παίρναμε και τον Λιαγκόπουλο
Πον συγγενείς τους είχε
Αν κάτι πήγαινε στραβά
Αυτός να καθαρίζει.

Περνάγαμε απ' τον Ζάραγκα
Πίσω στον Μπαλαδύμα
Μέσα από δάση απάντηα
Από κονιαμιάς και σνίνα.

Πολλές φορές ξυπόλητα

Μέσα στις νεροφίδες
Περνάγαμε απέναντι
Να φάμε τις σταφίδες.

Αμπέλι είχε όμορφο
Και ήταν τον Καρύδη
Εμείς το μερμετήσαμε
Μια μέρα με λιούτρη.

Η μάνα μας μας έψαχνε
Όλο το μεσημέρι
Και εμείς δικαιολογούμαστε
Πως παίζαμε στη φτέρη.

Γιγνούσαμε κατάκοποι
Να βγάλουμε τα γνίδια
Και όλοι συμφωνούσαμε
Ποια θάνατι να παιρνίδια.

Παίζαμε τον καλόγερο
Απ' το πρωί ως το βράδυ
Το ποταμάκι το κρυφό
Το μπιζιό το παρκαμάδι.

Η μάλα ήταν πάννη
Ραμμένη με κοινρέλια
Και παίζαμε ποδόσφαιρο
Επάνω στα κατζέλια.

Για μπάνιο είχαμε το βρο
Πον πόντιζαν τα κήπια

Εκεί κάναμε το μπάνιο μας
Αγρία και κορίτσια.

Αντά ήταν τα παιρνίδια μας
Αντά και πόσα άλλα
Μπορεί να ήταν άσημα
Ήταν για μας μεγάλα.

Μ' αυτά γινήκαμε σωστοί
Σωστοί και μετηγμένοι
Να ζούμε όλοι ευχάριστα
Απτά εντιμηγμένοι.
ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ- ΠΡΕΝΤΖΑ ΑΡΙΣΤΕΑ

Τζουμέρκο μου
Ψηλό βουνό
Βουνό μου αγαπημένο
Λες από τεχνίτες αξίους
Είσαι πελεκημένο.

Λάμπουν απ' τα άστρα
Οι κορυφές σου
Και η άνοιξη χορεύει
Στις όμορφες πλαγιές σο.

Περίσσια έχεις ομορφιά
Και πιο ψηλά από εσένανε
Πετούν μόνο πουλιά.

Σε φίλους και σε ξένους
Σου βουνό μου δίνεις χαρά
Με τα ωρεά σου τα μονοπάτια
Τα ελάτια και τα κρύα σου τα νερά.

Μάρτιος 2008

Ειρήνη Δήμου - Μήτση

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΓΝΑΝΤΙΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Η Αδελφότητα Αγναντιτών Ιωαννινών συγχίζοντας τις εκδηλώσεις της πραγματοποίησε στις 28 – 29 Μαρτίου την διήμερη εκδρομή στην Αλβανία.

Επισκεφθήκαμε το χωριό Βουλιάρτες όπου είναι οι τάφοι των Ελλήνων στρατιωτών του πολέμου 1940, το Αργυρόκαστρο, το Τεπελένι και διανυκτερεύσαμε στους Αγίους Σαράντα.

Την επομένη κάναμε επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο του Βορθοτού, και περπατήσαμε στην παραλία και την πόλη των Αγίων Σαράντα.

Μετά το μεσημέρι περνώντας από το Δέλβινο επιστρέψαμε στα Γιάννενα αποκτώντας όλοι μία καλή εμπειρία.

Η εκδρομή αυτή είχε αρκετή συμμετοχή και έμειναν όλοι ευχαριστημένοι.

Η προγραμματισμένη εκδρομή για τη Θεσσαλονίκη δεν έγινε λόγω φορτωμένου προγράμματος.

Στις 31 Μαΐου έγινε με μεγάλη επιτυχία η γιορτή πίτας στην κεντρική πλατεία του χωριού.

Θέλω να ευχαριστήσω δημόσια όλες τις γυναίκες που προσέφεραν και έφτιαξαν 65 παραδοσιακές πίτες όλων των ειδών, τις οποίες σερβίρισαν μαζί με ποτά και αναψυκτικά στους χωριανούς και καλεσμένους επισκέπτες που παρευρέθηκαν στην εκδήλωση των εγκαίνιων του Λαογραφικού Μουσείου της Ι.Λ.Ε.Τ.

Για το Δ.Σ.

Βούλα Γεωργονίκου

Η 10η Συνδιάσκεψη των Συλλόγων και Αδελφοτήτων του Δήμου Αγνάντων θα γίνει στις 14 Αυγούστου 2009 με θέμα τα ιστορικά μνημεία της περιοχής.